

Naročnina mesečno
25 Din, za izo-
zestvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
izozestvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Telefon uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Gdansk

Imamo vtis, da stoji Poljska pred veliko preizkušnjo. Nenapadalni pakt, ki ga je pred 2. leti sklenila z Nemčijo in ki jo je osvobodil politične odvisnosti od zapadnih velesil, bo imel bržkone v kratkem priložnost, da dokaže svojo vrednost, poljska vlada pa bo imela priložnost, da dokaže, če je imela prav, ko je Nemčiji zaupala in napravila mir na skupnih mejah. To namreč, kar je predsednik gdanskega senata Greiser povedal pred skupščino Zveze narodov, ni ravno pomirjevalno za politično bodočnost južne balt-ske obali. Če je Greiser po svojem govoru javno v dvorani Zveze narodov pokazal jezik in zija- lasnikarjem, še ni tako velika nesreča, kajti to se da razložiti s pomanjkanjem vzgoje tega narodnosocialističnega vodje, toda da je po dalj- ših posvetih z nemškimi državniki nastopil tako izizvalno in zahteval s sirovimi besedami skoraj- šno priključitev Gdanska nemški državi, je mnogo hušje, ker zadene Poljsko naravnost v bitno živčevje njenega obstoja kot velesila. Ra- dovedni smo, kako se bo stvar sedaj razvijala in če bo hitlerjevska Nemčija više cenila nov mednarodni škandal ali pa še nadaljno polj- sko prijateljstvo.

Kaj pa je Gdansk za Poljsko? Mesto in pri- stanišče Gdansk je dobilo svoj avtonomni statut na podlagi čl. 104 versajske mirovne pogodbe s posebno pogodbo, ki je bila podpisana leta 1920 v Parizu. Odnosi med Gdanskom in Poljsko pa so bili v okviru te pogodbe še znatno spre- menjeni v celi vrsti posebnih dvostranskih pogodb, ki sta jih podpisala poljska vlada in gdanski senat in jih je odobrila Zveza narodov kot vrhovna nadzorna oblast svobodnega mesta. Pa- riška pogodba daje Poljski obsežne pravice. Tako sme Poljska svobodno uporabljati vse vod- ne poti in vse pristaniške naprave Gdanska. Poljska ima tudi nedeljeno vrhovno nadzorstvo nad tokom reke Visle, nad vsemi železniciami Gdanska, kakor nad vso pošto upravo, Gdansk tvori s Poljsko enotno carinsko področje. Polj- ska vlada sme tudi svobodno razširjati vodne toke in železnice ter pristanišča. Poljska sme nakupovati zemljišča na ime svoje vlade. Pa- riška pogodba je izročila upravo pristanišča po- sebnemu odboru 10 komisarjev, ki jih v ena- kem številu imenujeta senat in poljska vlada. Končno ima Poljska kot solastnica pristanišča še druge obsežne predprave, ki ji dajejo mož- nost, da izvaja svoj vpliv na upravnem in trgo- vinski-političnem področju svobodnega mesta. Vrhutega si je Poljska ustanovila tudi svojo lastno vojaško postojanko na pomolu Wester- platte. To je Gdansk za Poljsko s stališča me- narodnega prava. A to še daleč ni vse.

Obnovljena Poljska si je v Gdinji, ki leži tik Gdanskega, skoraj v istem zalivu, ustvarila iz mlakužaste in neobljudene obale moderno pristanišče, ki je danes največje med dvaj- sterimi pristanišči Baltskega morja. Vse svoje stoletno hrepenenje po svobodnem izhodu na morje, vso svojo neizmerno ljubezen do domo- vine, do njenega napredka in do njene slave, je poljski narod tako rekoč zazidal v svojo Gdinjo, ki je danes eden najlepših biserov njegove do- movine. Gradil jo je s srcem. Opremil jo je z ljubeznijo. Ponosen je nanj kot na predmet, ki ga vdano ljubi. Gdinja je postala izraz življenj- ske sile poljske države, simbol velesile, ki si je utrla pot na morje. Toda Gdansk radi tega ni- kakor ni izgubil ne na svoji popularnosti in ne na važnosti za razvoj poljske države. Števil- ke to glasno izpričujejo. Promet v Gdanku se je v povojnih letih silno dvignil. Konkurenca Gdinje se mu ne pozna nikjer. Leta 1934 je bilo pretovorjenih v gdanskem pristanišču nad 3 mi- lijone registrskih ton, lani je 4 milijone, letos pa bo 5 milijonov brez dvoma prekorajšen. Od tega prometa je 90% poljskega, ki ali iz Poljske prihaja ali pa je v Poljsko namenjen. Med bal- tskimi pristanišči je Gdansk sedaj na drugem mestu. Potem takem razpolaga Poljska danes z dvema pristanišči, ki sta največji med vsemi pristanišči Baltskega morja, daleč pred Stetti- nom, Rostockom, Rigo, Leningradom itd. Ni čudno, Poljska je danes velesila s 35 milijoni ljudi in njeno gospodarsko življenje je tako bujno, da kmalu niti ti dve pristanišči ne bosta več zmogli vsega blagovnega prometa. Gdansk je ravno tako, kakor Gdinja, bistven del polj- skih pljuč, v nekem oziru še važnejši, kot Gdi- nja, ker je poljska vlada ravno gdanskim pri- staniščem izgradila v posebne svrhe, kot na pri- mer za izvoz lesa, premoga in petroleja, torej ga opremila z napravami, ki jih v Gdinji ni. Gdansk je sedaj, po 18 letih, odkar je samo- stojno mesto, mnogo bolj poljska last, kot je bil pri podpisovanju versajske mirovne pogodbe. S Poljsko tudi živi in umre.

Zato se širokoustenje predsednika gdanske- ga senata sliši silno smešno, naravnost otroče- ga. Tistih 400.000 Gdančanov bi kmalu od lakote umrlo in bi se sedaj cvetoče mesto spremenilo v mrljiško lopo, če bi se mu kdaj pripetila ne- sreča, da bi ga vzel pod okrilje nemška mati. Gdančani sami to mnogo bolj razumejo, ka- kor pešiča narodnih socializmov, ki nahu- skana iz Berlina, hoče udrihati po mizi. Sicer pa tudi zgodovina čisto drugače govori. Gdansk je bil poljska last, predno je prišel pod Pru- sijo. Bil je edini izhod na morje nekdanjega poljskega kraljestva. Že 1466 je to od nemškega viteškega reda v pomembnevalne svrhe ustanov- ljeno mesto, prostovoljno sprejelo poljsko za- ščitno in ostalo pod Poljsko do druge delitve poljske države, ko je Prusija aprila 1793 za- eedla mesto, potem ko je par let poprej zasedla že okolico. Leta 1807 so ga zavzeli Francozi in s Tilitskim mirom je prvič postal svobodno me- sto. 1814 so ga zopet zasedli Prusi. Od takrat, pa do leta 1918, je ostal pod prusko oblastjo. Torej zelo pihel kos svoje dolge in slavne zgo- dovine veže Gdansk na Nemčijo, premalo, da bi iz tega mogla kovati kakšne »zgodovinske pravice« do tega, od nekdanjega poljskega mesta, čigar prebivalstvo tvorijo pomembni Slovani, ki pa vsi od slovanskega dela in trgovine živijo.

Mirovne pogodbe leta 1918 bi bile morale Gdansk brezpogojno vrniti Poljski. A tega niso storile. To je zakrivila Anglija, ki ji je slov- niska rast šla na živce in katere takratni za- stopnik, vsemogočni Lloyd George, je gojil neko čisto osebno mržnjo do Poljakov. To je zado-

„Prehod v demokracijo“ v Bolgariji

Cankov se vrača na površje

Cankov

Sofija, 7. julija 1936.

(Od našega dopisnika.)

Kjoseivanov je sestavil že svojo drugo vlado. Kakor prvič, dne 24. novembra lanskega leta, tako se je tudi sedaj predstavil kot kraljev za- upnik in kot izvršitelj njegovega manifesta, ki nosi datum 21. aprila 1935. leta. Preosnova vlade pomeni torej korak naprej k idealom, ki jih je kralj Boris lanske spomladi v svojem proglasu določil kot končni cilj njegovih prizadevanj, da vrne Bolgariji normalno stanje. Znano je, da je takrat kralj Boris izrecno poudaril, da hoče na vsak način državo pripeljati iz diktatorskega re- žima nazaj v demokracijo, s pridržkom seveda, da politične stranke, ki so se pripravale za oblast pred revolucijo »Zvenarjev« dne 19. majnika 1934, ne bodo več dovoljene. Če je torej predsednik sedanjice vlade Kjoseivanov v resnici izvršitelj kra- ljeve misli in sedanja sprememba ne sme voditi nazaj v strankarske razmere pred 19. majnikom 1934, je upravičeno, če se vprašamo, kakšen po- men je treba pripisati sedanjim vodni krizi, ki je bila rešena na ta način, da so vstopili v novo vlado štirje izraziti predstavniki starih strank, dva Ljapčeva in dva Cankova.

Ogledati si je treba politično zgodovino Bol- garije v zadnjih dveh letih. Kralj Boris si je staval nalogo, da da enkrat za vselej Bolgariji moderno ustavo. Zvenovci Kimona Georgijeva, ki so pre- vzeli oblast dne 19. majnika 1934, tega niso izpe- liali, marveč so zajadrali v nasprotno smer proti diktaturi, ne da bi bili med ljudstvom našli ali vsaj iskali zaslonbe. Zamenjal jih je kabinet To- ševa, ki pa je bil brez prave duše in so ga izpod- jedale na eni strani vojaške lige, na drugi strani pa stare stranke, ki so se ilegalno širile po bol- garskem podzemlju. Končno so mu vojski zrasti čez glavo in je malo manjkalo, da se polkovniku Velčevu in posrečilo strmoglaviti i vlado i dina- nastijo ter ustanoviti neko fantastično republiko po polfašističnih, pol komunističnih vzorih. Točev je moral odstopiti in predati oblast takratnemu zunanjemu ministru Kjoseivanovu, ki je začasa svoje prve vlade nakazal nekaj smernic, po ka- terih hoče kralj vrniti Bolgariji normalno življenje. Tako je objavil nov vojaški zakon, s katerim je bila politizirajoča vojska poslana nazaj v voja- šnico, kamor spada kot nadstrankarska straža do- movine. S tem je bil storjen velik korak naprej. Napovedal je tudi večkrat parlamentarne volitve in izdelavo nove ustave, toda vprašanje, katere stranke naj voli bolgarsko ljudstvo, ako stare stranke ne bodo pripuščene na volitve, je ostalo odprto. Ravnotakšna tema je ležala nad vpraša- njem kakšna naj bo nova ustava.

Zadnje čase pa se je navzlic temu strankar- sko življenje precej razpaslo in so tudi bivše stranke razvile silno agitacijo. Vmes se je pa za- čel vrivati še komunizem, ki se je navezal na davne simpatije med zemljedelci ter žel precejš- nje uspehe. Predstavniki starih strank so sprčo tega našli poguma in so šli h kralju ter ga prosili, naj vrne stare demokracijske svoboščine, kajti av- toritarni režim je propadel in mu je treba brez

oklevanja dati naslednika v demokracijskem reži- mu. Kralj je te nasvete poslušal, akoravno so pri- hajali iz ust voditeljev razpuščenih strank. Na nū- hovi podlagi je izvedel sedaj tudi preosnovo vla- de. Tako sta bila sprejeta na važna mesta kot ministra pravosodja in pojedelstva dva pristaša pokojnega Ljapčeva, ter dva pristaša Cankovega polfašističnega pokreta (nacionalnih socialcev), namreč Kožuharov, ki je dobil prometno minist- rstvo in Mišajkov, ki je dobil prosveto. Iz tega sledi, da bo kabinet Kjoseivanova po kraljevem nalogu izvedel povratek k »normalnemu življenju« v Bolgariji ipak le s pomočjo vsaj nekaterih bivših strank predvsem onih, ki so si napisale na pro- gram nacionalne cilje, med tem, ko ne misli pri- legiti tudi od komunistične propagande okuže- nih zemljedelcev. Pri bodočih parlamentarnih vo- litvah, ki jih je Kjoseivanov izrecno obljubil že za to jesen, a za katere še danes niko ne ve, kako in s katerimi strankami ali listami bodo izpeljane, bo torej brez dvoma sodeloval že Cankov, ki ga sploh označujejo kot enega bodočih vo- vodil Bolgarijo. Razen seveda, če bi volitve vrole na površje zmagovito nasprotno strujo agrarcev.

Ce vsi znaki ne lažejo, se Bolgarija vsaj po nimenih vlade g. Kjoseivanova vrača polagoma v parlamentarizem, v katerem pa bo vodilna vloga poverjena Cankovcem, kot tisti bivši stranki, ki se je po naziranjih dvora »še najbolj prilagodila

novim razmeram in slekla staro strankarsko ob- leko«.

(Gornje pismo objavljamo brez komentarja. Za nas je važno samo to, da se razmere pri naši sosedih čim hitreje uredijo, kar ji od vsega srca želimo, kakor tudi dejstvo, da je sedanjí ministr- ski predsednik v svojih prvih izjavah poudaril željo bolgarske vlade, da ohrani in še okrepi pri- jateljske odnose z našo državo. — Op. ured.)

Kralj Boris v Italijo

Sofija, 9. julija. AA. Danes ob 14.30 je kralj Boris odpoval z orientnim ekspresom v Italijo, da obišče tamkaj kraljico Jovano, ki se tamkaj nahaja od velikonočnih praznikov s princeso Mario Luizo pri svojih roditeljih, italijanski kra- ljevski dvojici.

Na sofijski železniški postaji so kralja po- zdravili in se od njega poslovili princ Ciril, mi- nistrski predsednik in zunanji minister Kjoseiva- nov, minister vojske general Lukov, kraljevi prvi pribočnik general Tanev, minister dvora Panov, ravnatelj sofijskega redarstva polkovnik Kirčev in druge uradne osebnosti.

S kraljem Borisom je odpoval iz Sofije tudi princ Ciril, ki bo kralja spremljal do obmeine postaje Dragoman.

Nemčija odpove konkordat

Redovnikom prepovedan vsak šolski pouk Državni „vpogled“ v denarno poslovanje samostanov

Praga, 9. julija. b. »Prager Tagblatt« poroča iz Berlina, da je nemška vlada poslala Vatikanu dalj- šo noto, v kateri zahteva spremembo konkordata. Naga je šla diplomatskim potom in bo te dni izro- čena Vatikanu po nemškem poslaniku pri av. sto- lici.

V tej noti zahteva nemška vlada, da se takoj spremenijo naslednje točke konkordata:

1. Katoliškim redovnikom mora biti prepovedano vsako šolsko in vzgojno udejstvovanje. Semkaj spadajo poleg šol in vzgajališč v pravem pomenu besede tu- di še razna druga vzgajališča, kot zavetišča, siro- tišnice, zavodi za zaostale otroke itd.

2. Državna vlada zahteva pravico vpogleda pri denarnem poslovanju samostanov.

3. Nadaljni obstoj katoliških stanov- skih organizacij je nepotreben, ker odgovar- ja vsedrjavno organizirana Delavska fronta vsem stanovskim potrebam. Z ukinitvijo verskih stanov- skih združenj bo tudi onemogočeno, da bi ista oži- vila v obliki čisto verskih združenj ter kot takšna zahtevala državno zaščito po predpisih konkordata. Nota posebno navaja Združenje katoliških učiteljev in učiteljic, ki mora prenehati. Članom v verskih učiteljskih združenjih mora biti prepove- dano, da bi sodelovali pri pisanju učbenikov.

Nemška vlada želi, da bi se pogajanja o nave- denih točkah takoj pričela.

Brez vsakega dvoma je nemška vlada odloče- na, da konkordat takoj odpove, ako bi Vatikan vsaj v načelu ne sprejel pogajanja o predloženih spre- membah.

Pogodba Avstrija - Nemčija gotova

Praga, 9. julija. c. Lidove Noviny objavljajo tele podrobnosti o sporazumu med Nemčijo in Av- strijo, ki da bo vsak čas objavljen. Nemčija se za- veže Avstriji: 1. V Avstriji se bodo smeli nositi znaki kljukastega križa; 2. avstrijski emigranti se vrnejo v Avstrijo; 3. razpusti se avstrijska legija v Bavarski; 4. vsi narodni socialisti se amnesti- rajo; 5. Avstrija bo podpirala nemško ekspanzijo v Srednji Evropi.

Nemčija odpravi takso 1000 RM za svoje po- tnike v Avstrijo. Papen je dal razumeti, da Nemčija nima nič proti povratku Habsburžanov, Schusch- nig pa je izjavil, da Habsburžani niso aktualni. Mažžari so o vsebini pogodbe že obveščeni.

Zagreb v čaru tenis-tekem

Danes igrajo Pallada : Cramm in Punčec : Henkel

Joža Pallada (levo), naš zastopnik proti Nemčiji v igri poedincev. Poleg njega dr. Hadži, predsednik Zveze sportnih zvez in teniske zveze Jugoslavije.

Zagreb 9. julija 1936.

Današnjemu treningu naših in nemških igral- cev je prisostvovalo več sto navdušenih gledal- cev, kljub temu, da so bile precej visoke vstop-nine. Se več prijateljev belega športa pa je bilo pred igriščem, kjer so na vsak način hoteli videti svetovnega teniškega igralca von Cramma in

ostale nemške igralce, ko so odhajali v svoj hotel. Nemški tekmovalci stanujejo v hotelu »Esplanade«, s katerega vibrata naša jugoslovanska tro- bojnica in pa nemška belo-rdeča zastava s črnim kljukastim križem v sredi. V Nemčiji je nad 2000 teniških klubov (samo v Berlinu jih je 200) z nad 160.000 člani, Jugoslavija pa ima samo 50 klubov, z nekaj nad tisoč pripadniki lepega belega špor- ta. Borba bo torej očitno neenaka, posebno še, če pomislimo, da Nemčija silajno podpira špor- tnike, naša država pa prav nič. Kljub temu pričau- kujejo vsi športniki Jugoslavije z velikimi nadami na izid te neenake borbe.

Letos so jugoslovanski igralci Palada, Pun- čec, Kukušević in Milič že trikrat razveselili vse naše športnike, pa tudi vse druge jugoslovane prijetno iznenadili Tako so v maju odločili tekmo s Čehoslovaki tretji dan v svojo korist, ko že ni nihče več verjel v našo zmago, tedaj so pa postali pozorni na jugoslovane Francozi. Tekma proti njim bi se morala pravzaprav vršiti v Zagrebu, toda Francozi so le našli nekaj paragraf in se jim je kot teniški velesilki posrečilo, da so morali oditi naši v Pariz. Kljub temu pa so Francozi do- živeli, česar ni nihče pričakoval, najmanj pa oni sami na njihovem lastnem igrišču sredi Pariza, ki je videl že toliko zmag francoskih igralov in pro- slavljenih igralcev, kakor so Suzana Lenglen, Košek, Brinon, Lacostex in Boroira, hud poraz, saj so jih premagali kmečki fantje iz majhne ju- goslavije. Štiri dni po tej zmagi so še vsi utrujeni od težkih borb in od dolgih voženj morali nasto- piti na Dunaju, ker jim angleška zveza ni dovo- lila odgoditev srečanja z Avstrijo za teden dni. Kljub temu, da so Avstrijci imeli veliko prednost in da so bili spočiti ter igrali pred domačim ob- čanstvom, naši fantje niso klonili pred njimi, am- pak so jim pokazali, kako je treba zmagati. 4:1 je rezultat, ki bi ga mogli doseči proti Avstriji le še Nemci, sedanjí nasprotniki jugoslovancev v evrops- ki finalni tekmi za Davisov pokal. Po vseh teh

Nadaljevanje na 2. strani zgoraj.

zmogah je zaupanje jugoslovanskih športnikov v nje upravičeno.

Punčec Franjo, teniški prvak Jugoslavije je rojen v Čakovcu l. 1913 kot sin kmečkih staršev. S tenisem se je pričel baviti že kot otrok. Toda igral je prvotno z lesenim loparjem. Kmalu je zbudil pozornost teniških igralcev v Čakovcu, ki so mu nabavili potrebno orodje in ga poslali v Zagreb na tekmo. Tu je bil senzacija dneva in nepričakovano je postal juniorski državni prvak l. 1928. Takoj ga je prevzela zagrebska Konkordija, od tedaj pa so se pričeli tudi njegovi mednarodni uspehi. Premagal je Čeha Šehla, Menzela, Francoza Boussia, Avstrijca Metaxa, Poljaka Sebdo in Tlačinskoga, prvake Bolgarije, Grčije in Italije.

Vaš dopisnik ga je danes vprašal, kako bo igral proti Nemcem, pa mu je dejal:

»Sem v odlični formi. Za seboj imam dobre kondicijske treninge in bom vložil v borbno vse, kar zmorem. Upam, da bom igra proti Hencklu dobil. Von Cramm pa je teniški mojster, ki mu je enak samo Anglež Perry in bi moral imeti precej sreče, da bi mi uspelo premagati ga, posebno še, ker je kljub vsemu o njegovi boleznih von Cramm v odlični formi. Kakor sem pa rekel, bom dal iz sebe vse, kar bom le mogel.

Von Cramm je prispel včeraj s popoldanskim brzovlakom v Zagreb ter odšel takoj na igrišče na Salato, da trenira. Tudi danes popoldne je v največji vročini treniral. Sparing partnerja sta mu bila Henkel in Lund. Von Cramm je pokazal odlično igranje zlasti ob mreži. Gottfried Freiherr von Cramm se je rodil l. 1909 v Hildesheimu pri Hannoveru. Tenis je pričel igrati na domačem igrišču že zelo zgodaj. V Berlinu je prišel, ko mu je bilo 16 let. Njegov prvi večji uspeh je bilo prvenstvo nemških visokih šol l. 1919. Od tedaj je pričel njegov velik vzpon do svetovnega razreda. L. 1932 in 1933 je bil že osmi na svetovnem seznamu. Od l. 1932 dalje igra stalno v nemškem moštvu za Davisaov pokal in je prvak Nemčije. V Wimbledonu je l. 1933 z gđ. Krahwinkel dobil zlato kolajno za zmago v mešanem dublu. Prvak Francije je postal prvič l. 1933 po zmagi nad Avstralcem Crawfordom, drugič pa letos z zmago nad Angležem Perryjem. V Wimbledonu je bil l. 1933 drugi, enako tudi letos. Premagal je še Čehoslovaka Menzela, Italijana de Stefanija ter Amerikanca MacGrapa in Budgea. Po treningu je von Cramm sedel v senci ter opazoval jugoslovanske igralce Dunčeca in Palada, ki sta trenirala zopet popoldne, ko je solnce najbolj pripekalo. Na vprašanje, kako se počuti, je dejal: »Izvršno! To vaše podnebje mi zelo prija, le malo prevroče le.«

»Ah je res, da vas je po prihodu iz Wimbledonu v Berlin zdravil jugoslovanski zdravnik dr. Benzoni?«

»Dr. Benzoni je že dolgo v Berlinu in je specializist za športne poškodbe. K njemu se v vsakem primeru radi zatekamo. Tudi sedaj mi je bolečina v nogi izredno hitro ozdravil in je obenem zagotovil, da se ne bo več povmila.«

»Kaj pravite o Punčecu in Paladi?«

»Oba vaša igralca sta se zelo hitro razvila. Izredno sta vzdržljiva in borbena. Zdi se mi pa, da je Punčec hitrejši od Palade, ki pa igra bolj mirno. Vsekakor sta nevarna nasprotnika, ki jih ne smem podcenjevati.«

Pri tej izjavi von Cramma se je nasmehnil vodja nemške ekipe dr. Kleinschrott, ki je poslušal najin razgovor. On je pač prepričan, da je von Cramm nepremagljiv.

Danes je bilo tudi žrebanje za jutrišnji prvi dve tekmi. Zrebanju so prisostvovali ing. Malančec in dr. Kleinschrott za obe ekipe, podpredsednik jugoslovanske teniške zveze dr. Čop in še nekateri funkcionarji.

Jutri popoldne ob pol 3 nastopi kot prvi par Pelada Josip (Jugoslavija) proti Gottfriedu von Crammu (Nemčija), za njima pa igra Punčec Franjo (Jugoslavija) proti Hencklu Heinrichu (Nemčija).

Vaš dopisnik se je nato obrnil še na zastopnika Jugoslavije Frana Kukuljevića ter ga vprašal, kakšna je njegova sodba za srečanje z Nemčijo. Kukuljević je dejal:

»Von Cramm je danes za Angležem Perryjem gotovo najboljši igralec na svetu. On je pravi teniški fenomen. Proti njemu bo težko uspeti kateri od naših igralcev, ker v tem sportu pri nas še nismo tako daleč kot drugje. Razen tega je von Cramm navajen zmagovati, saj že 11 let samo zmaguje. Več šans ima po mojem mnenju proti njemu Punčec, ker je hitrejši kot Palada. Henckel je enakovredni igralec našima dvema. Pred domačim občinstvom bosta mogla oba, tako Punčec, kakor tudi Palada, proti njemu zmagati. Odločilna za končno zmago bo borba v dvoje. Tukaj imajo Nemci v postavi von Cramm-Henckel več šans. Vsaka druga postava Nemčije pa bi ne mogla toliko našega para. Verjetno je, da bo zvezni kapetan ing. Malančec postavil meni za partnerja Punčeca, ki je bolj rutiniran od mlađega Mitčiča. Mtič je sicer zelo talentiran in bo v enem ali dveh letih naš najboljši double igralec. To je vse, kar sem vam mogel povedati.«

Teniške tekme se bodo igrale s Slazenger žogami.

Nemškemu igralcu von Crammu je menda že postalo dolgčas v pričakovanju na teniški turnir, ker je danes zaprosil jugoslovansko teniško zvezo, naj mu preskrbi gramofon, da se bo lahko malo zabaval.

Razpis učiteljskih mest

Belgrad, 9. julija. m. Prosvetni minister je danes popoldne podpisal razpis posameznih učiteljskih mest. Prosnje je treba vložiti takoj. V Sloveniji so razpisana sledeča učiteljska mesta:

Mesta, za katera je pogoj deset let službe: v Ptuj 2, v Novem mestu 1.

Mesta, za katera je pogoj osem let službe: v Brezjah 1, v Črnomlju 1, v Dol. Lendavi 2, v Gornjem gradu 1, v Trzinu 2 (učitelj), v Laškem 1.

Učitelji, za katere je pogoj pet let službe: v Sevnici 1, v Ljubnem 1, v Mengšu 1, v Vitanju 2, v Mokronogu 1, v Litiji 1, v Marenbergu 1, v Muhi 1, v Vuzenici 1, v Konjicah 1, pri Sv. Lovrencu na Pohorju 1, v Žužemberku 1, v Središču 1, v Velenju 1, v Kozjem 1.

Vasi v breziškem okraju: v Kapelah 1, pri Sv. Antonu 1, v Zabukovju 1.

V celjskem okraju: v Dobrni 1, v Svetini 1, v Teharjah 1, v Libojah 2, v Matkem 1, v Smartnem v Rožni dolini 1, v Blagovi 1.

V črnomeljskem okraju: v Dragatušu 1, v Preloki 1, v Strelkju 1.

V dolinjskem okraju: v Srednji Bistrici 1, v Gaberjah 1, v Gornjem Lakošu 1, v Dolekju 1, v Žižkih 1.

V gornjegrajskem okraju: v Ljubnem 1, v Radmirju 1, v Skornem 1.

V kamniškem okraju: v Čemšeniku 1, v Češnjicah 1, v Dobu 2, v Komendi 2, v Blagovici 2, v Vranji peči 1, v St. Gothardu 1.

V kočevskem okraju: v Karlovcu 1, v Livoldu 1, v Loskem potoku 2, v Nemški Loki 1, v Strugah 1, v Koprivniku 2, v Dolenji vasi 2.

V konjskem okraju: pri Sv. Florijanu 1, v Dobici 1.

V kranskem okraju: v Cerkljah 1, na Jezerškem 1, pri Sv. Joželu 1, v Smartnem 2, na Senturški gori 1.

V krškem okraju: v Bučki 1, v Leskovcu 2, v Podkrajju 1, v St. Rupertu 1, na Telčah 1, v Trebeljevem 2, v Veliki Dolini 2, v Trebnjem 1, v Trzinu 1, v St. Janžu 1, v Skočjanu 2.

V laškem okraju: pri Sv. Jedrti 1, v Jurkloštru 1, v St. Rupertu 1, v Trbovljah-Vode 1.

V litijem okraju: v Izlakah 1, pri Sv. Križu 1, v Ponovičah 1, na Primskovem 1, na Dolu pri Litiji 1.

V okraju Ljubljana-okolica: na Črnuču 1, v Smartnem pod Smarno goro 1, pri Sv. Juriju 1, v Skočjanu pri Turjaku 2, v Preserjah 1.

V ljubljanskem okraju: v Kocnu 1, pri Sv. Juriju ob Ščavnici 2, v Križevcih 1, v Negovi 1, pri Stari cesti 1, v Ščavnici 1, v Bučji vasi 1, na Zeljni gori 1, na Šafarskem 1.

V logaškem okraju: v Starem trgu 1, na Uncu 1.

V okraju Maribor-desni breg: pri Sv. Marjeti na dravskem polju 1, pri Sv. Martinu na Pohorju 1, na Bodovi 1, v Podvelki 1, na Zgornji Polskavi 1, pri Sv. Vencslavu 1, v Slivnici 1, v Smartnem na Pohorju 1.

V okraju Maribor-levi breg: pri Sv. Ani v Slov. gorah 1, na Jarenini 2, pri Sv. Juriju v Slov. gorah 1, v Lokovcu 1, pri Sv. Martinu v Vurbergu 1, pri Sv. Rupertu v Slov. gorah 2, pri Smartnem ob Pesnici 1, v Zitečki vasi 1.

V murskoboškim okraju: v Domanjševcih 1, v Fakšineh 1, v Mlakoveh 1, v Budževcih 1, v Gor. Petrovcu 1, v Vidoneh 1, v Zevanjah 1, v Mošaneh 1.

V novomeškem okraju: v Advencu 1, v Korivlju 1, v Stopičah 1, v Snijah 1, v Dolenji Nemški vasi 1, v Podgradu 1, v Mirni peči 1.

V ptujskem okraju: v Sv. Andražu v Slov. gor. 1, v Dornavi 1, pri Sv. Tomažu pri Ormožu 1, pri Sv. Urbanu pri Ptuj 1, v Veliki Nedelji 1, pri Sv. Barbari v Halozah 1, pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju 1, v Majšperku 1, pri Sv. Marku nize Ptuja 4, v St. Vidu pri Ptuj 2, v Zavrču 2, v Hajdini 1, pri Sv. Duhu v Halozah 1.

Dunajska vremenska napoved: zapadno vreme, hladneje z dežjem, čez dan bo oblačnost zopet postopila.

Zagrebska vremenska napoved: Stalno in toplo. Zemunska vremenska napoved za 10. julij: Oblačno v severnih krajih; krajevne nevihte. Temperatura bo padla. Solnce izide ob 4.01 in zaide ob 19.24.

Ogromna nova javna dela so bila sklenjena na seji vlade

Belgrad, 9. julija. m. Nocoj od 18. do 21. je imela sejo pod predsedstvom dr. Milana Stojadinovića kr. vlada, na kateri so bili poleg ostalih resornih zadev sprejeti tudi naslednji sklepi:

1. Sprejeta je uredba prometnega ministra o določitvi načrta za graditve železniških prog in njih trasiranje. Ta uredba določa: a) da se nadaljuje z graditvijo železniških prog, ki so se pričele v lanskem proračunskem letu, in to normalnotirne proge: Koprivnica—Varaždin in St. Janž—Sevnica, ozkotirne: Bileća—Nikiš, Pustiprača—Foča, kakor tudi dovršitev del na železniškem mostu čez Savo pri Zagrebu; b) da se prično graditi nove normalnotirne železniške proge: Črnomelj—Vrbovsko, Banjaluka—Valjevo, zveza proge Kraljevica—Glinas s progo Bihać—Bos. Novi, Kraljevo—Čačak—Valjevo, Požarevac—Kučevo, Raška—Bioče na Limu, Pristina—Podujevo; ozkotirne Štip—Strumica, Metković—Pristanište, Foča—Gacko—Bileća ter zveza proge Bileća—Nikiš proti Risanju kakor tudi rekonstrukcija belgrijskih železniških naprav; c) strasilne se bodo ter pripravili načrti za naslednje normalnotirne proge: Kursulija—Pristina, Kučevo—Štubik—Donanski most, Štubik—Negotin, Bioče na Limu—Podgorica, Sarajevo—Doboj, Prijepolje—Bijelo polje, Mladenovac—Topola, Belgrad—Valjevo, Priboj—Prijepolje, Skoplje—Tetovo—Gostivar ter Arandjelovac—Topola in ozkotirna proga Nikiš—Podgorica.

2. Na predlog gradbenega ministra se odobrijo naslednja dela:

a) Odobrena je licitacija za zgraditev državne tiskarne v Belgradu za 30 milijonov dinarjev.

b) Odobrena je licitacija za prekop kanala za odvod vode z Vrgoračnega Blata v primorski banovini za vsoto 2.500.000 din.

c) Za zgraditev skladišča za žito v Zabeli pri Požarevcu za vsoto 123.000 din.

d) Odobrena je licitacija za zgraditev ceste Banjaluka—Bos. Gradiška za vsoto 7.533.515 din.

d) Izmenjava trase ceste Belgrad—Kragujevac pri Ralji in Vlaškem polju ter dalje za vsoto 1 milijon 500.000 din.

e) Odobrena je licitacija ceste Zagreb—Sesvete za 4.900.000 din.

f) Minister za zgradbe je dobil pooblastilo, da predloži gospodarskemu in finančnemu odboru ministrov predlog za zgraditev ceste Belgrad—Zagreb—Ljubljana ter ceste Topola—Kragujevac—Jagodina—Cuprija—Niš.

3. Na predlog poštne ministra je ministrski svet odobril sporazum med kraljevino Jugoslavijo in republiko Francijo, ki se nanaša na polaganje in izkoriščanje pomorskega brzojavnega kabla Marseille—Tunis—Boka Kotorska.

4. Sprejet je bil predlog trgovinskega ministra v sporazumu s kmetijskim ministrom o ceni pšenice, ki se bo odkupila potom Prizada. Cena je določena na 126 din na bazi potiske pšenice.

5. Sprejeta je bila uredba finančnega ministra o ustanovitvi državne konvencije pri Narodni banki za kovanje denarja, odlikovanj, spomenik in kolajn.

Kakšne cene bo imela pšenica

Belgrad, 9. julija m. Po seji ministrskega sveta je kmetijski minister Svetozar Stanković podal časnikařem naslednje izjavo: »Cene letošnjih pšenice, ki so določene istotako kot lani in bo znašala cena najboljši potiski pšenici 126 din ter se bo dvigala postopoma do 140 din za 100 kg. V ostalih krajih, od kjer se izvažajo pšenice, bo cena v sorazmerju z večjimi prevoznimi stroški in elabo kvaliteto nekaj nižja. Prizad bo objavil v kratkem skalo cen za vse kraje, iz katerih se izvažajo pšenice, ker se obeta, da bo letošnja žetev izredno dobra, bodo pridelovalci pšenice brez dvoma dobro odrezali.«

Domači odmevi

Naša vojska dobi nove lahke topove

Belgrad, 9. julija. AA. Naša vojska dobi nove lahke topove. Predsednik vlade in vojni minister pri poizkusnem streljanju. V teku včerajšnjega dne sta predsednik vlade dr. Milan Stojadinović in vojni minister general Marić v spremstvu kabinete šefa predsednika vlade dr. Gasića prisostvovala poizkusnemu streljanju z novimi lahkiimi pehotnimi topovi. Poizkusno streljanje se je vršilo na vojaškem strelišču Bujan-istok. Navzoči so bili dalje poveljnik Belgrada general Tomić, zastopnik načelnika glavnega generalnega štaba Balich, načelnik artiljerijsko-tehniškega oddelka ministrstva vojske in mornarice Terzibašić in inspektor državne obrambe Maksimović. Predsednik vlade je z ostalimi gospodi ostal na strelišču dve uri in spremljal z velikim zanimanjem vs potek streljanja.

Savinjski hmeljarji v Belgradu

Belgrad, 9. julija. m. Davi so se pripeljali v Belgrad zastopniki hmeljarstva iz Savinjske doline. V deputaciji so celjski župan Alojzij Mihelčič, banovinski inspektor za hmeljarstvo ing. Dolinar, Maks Cukala iz St. Jurija ob Taboru ter Josip Tiršek, trgovec iz Polzele. Danes popoldne ob 5. so bili sprejeti pri finančnem ministru glede izvajanja deviznega pravilnika pri izvozu hmelja. Finančni minister dr. Letica je deputaciji objubil, da bo ukrenil vse potrebno, da se ustreže upravičenim željam in zahtevam hmeljarjev in bo odredil, da se izvoz hmelja ne bo ovrhal, temveč pospeševal. V isti zadevi bo deputacija jutri sprejeta tudi pri Narodni banki. Predsednik celjske občine g. Mihelčič je pa posredoval v zadevi celjske mestne občine v posameznih ministrstvih.

Proces proti Arnavtoviču

Belgrad, 9. julija. m. Jutri zjutraj bo pred Državnim sodiščem za zaščito države pričela razprava proti poslancu Damjanu Arnavtoviču in tovarišem radi poskusa atentata na predsednika vlade dr. Milana Stojadinovića dne 6. marca letos v naročni skupščini. Na jutrišnji razpravi bo obtožnico prečital vrhovni tožilec Državov, razpravo bo pa vodil predsednik Državnega sodišča dr. Učovič.

Minister Rogič pride v Ljubljano

Belgrad, 9. julija. m. Z nocojšnjim brzovlakom je odpotoval na jutrišnje mednarodne teniške tekme za Davisov pokal minister za telesno vzgojo dr. Rogič. Minister se bo v soboto popoldne odpeljal v Ljubljano, kjer si bo ogledal vasa športna igrišča in stadion ter bo konferiral z vsemi uglednimi športnimi delavci in predstavniki organizacij, ki se bavijo s telesno vzgojo ljudstva.

Ulmanski, tiho, prosimo!

Belgrad, 9. julija. m. Nocojšnja »Samouprava« ostro napada bivšega ministra za gozdo in rudnike ter sedanjega ravnatelja »Šipadac« dr. Ulmanski radi izjavi, ki jih je v zadnjem času dajal ne-katerim inozemskim časopisom, predvsem pa radi njegove izjave, ki jo je dal pred nekaj dnevi dopisniku »Piccolac«. »Samouprava« med drugim pravi, da dr. Ulmanski rad pogosto daje izjave za tuje časopise, posebno za italijanske. Dokler so te izjave v okviru našega gozdnega poslovanja in izvoza lesa in v kolikor so te izjave podane z vednostjo in odobravitvijo ministrstva za gozdo in rudnike, nimamo ničesar proti temu. Toda izgleda, da je Ulmanski zašel tudi na ono področje, kjer nima potrebne legitimacije, da govori. Zašel je tudi v zunanjo politiko brez kakršnekoli potrebe. Eno je trgovina, drugo pa trgovinska politika. Morebiti je dr. Ulmanski strokovnjak v prvi stvari, toda dvomimo, da je tudi v drugi, ki ima svoj poseben razlog in okvir. Tako je Ulmanski dejal »Piccolac« med drugim, da je on vedno obojal našo protitalijansko sankcionistično politiko. Spustil se je tudi v visoko zunanjo politiko, omenjajoč angleškega zunanjega ministra Edena. Če je ta izjava v »Piccolac« točna, česar ne moremo verjeti, tedaj naj se Ulmanski zaveda svojega položaja in naj ne dela težko brez potrebe. Dosej pri nas niti en upravniki državnega podjetja ni prišel na tako visoko mesto, da bi smel dajati izjave na svojo roko. To mora prenehati. Ulmanski nima pravice obojati nikakršne politike, ker njegovo mesto ni v zvezi z zunanjo politiko.

Sofija, 9. julija. m. Vse bolgarske opozicijske stranke so proti sedanji vladi izdale proglas, v katerem pravijo, da rešitev ni uspeha in da zahtevajo svobodo zborovanja in posvetovanja.

Načrt uredbe o najnižjih delavskih plačah

Belgrad, 9. julija. m. Po pooblastilu v čl. 87 finančnega zakona je socialno ministrstvo izdelalo načrt uredbe o minimalnih delavskih mezdah. Da bi bila ta uredba čimprej sprejeta, je socialni minister Dragiša Cvetković sklical za ponedeljek, dne 13. t. m., konferenco pristojnih ministrov, na kateri se bo razpravljalo o načrtu omenjene uredbe.

Po nedolžnem aretiran

Kamnik, 10. julija. V sredo, 8. t. m. se je vrnil iz Avstrije šofer Verbnik Anton, uslužbenec pri avtopodjetju brata Rode v Kamniku, odkoder je pripeljal izletnike. Ker je imel za 9. t. m. ob 6 zjutraj zopet najavljeno vožnjo za v Avstrijo, kamor bi se peljali potniki, ki so bili prijavljeni pri Prosvet. zvezi, je takoj avto čistil in temeljito pripravil za nadaljnjo vožnjo, šofer pa je nato odšel k počitku v neki ljubljanski hotel. Izletniki, ki so se točno držali ure odhoda, so sedaj zamač čekali šoferja. Naposled se je zvedelo, da je policija preiskala vsa prenočišča, ako bi morda izsledila neznanca, ki bi bil v zvezi z zločinom v Pobrežju in tako je bil Verbnik popolnoma po nedolžnem aretiran. Rešil ga je kmalu neki gospod polic. zapora, nakar so potniki po dvehurni zamudi nadaljevali vožnjo v Avstrijo.

Pripominjamo, da je šofer Verbnik Anton, marljiv, trezen in pošten uslužbenec omenjene tvrdke, kjer služi že dolga leta.

Abesinci razdrli progo

Rim 9. jul. TG. Oboroženi abesinski oddelki so napadli železniško progo Džibuti-Addis Abeba med naselbinama Akaki in Mojo ter jo razdelali. Ravnotako so uničili tudi telefonske žive. Promet je moral biti ustavljen. Seč danes se je italijanski morali četam posrečilo, da so progo zopet zasedle in jo površno popravile.

Sovjeti nepopustljivi

Montreux, 9. julija. c. Danes bi se morala nadaljevati debata o čl. 16 pogodbe, toda ker sovjetska delegacija ni marala v ničemer popustiti, je bilo odločeno, da se bodo zasebna pogajanja o tem členu še nadaljevala in bo debata o tem členu tedaj, ko bo upanje na uspeh večje.

Dopolodne je konferenca razpravljala o čl. 17, 18 in 19 nove pogodbe. Japonska delegacija je delala težave pri čl. 18, ker ne more dopustiti prevlečnega vpliva Zvezi narodov pri presoji položaja, ker Japonska ni članica ZN.

Zanimiva je bila debata o tem, kdaj, kako in kakšna letala naj letajo nad Dardanelami. Turški zunanji minister je predlagal besedilo, ki prepušča tujim letalom letanje nad utrdbami. Toda tukaj se je pokazalo, s kakšnimi težavami se mora boriti Turčija. Povsod jo stiskajo interesi vele-sil in kadar je kakšen interes velesil v nevarnosti, se takoj združijo proti Turčiji. Tako sta se v vprašanje letanja letal takoj združili Francija in Anglija in zahtevali svoje tolmačenje pogodbe v tem oziru. Prav isto se je zgodilo Turčiji, ko je zahtevala, da naj se mednarodna komisija za Dardanele sploh odpravi. Ta predlog Turčije so podpirale skupno Romunija, Bolgarija in Grčija. Toda francoska in angleška delegacija sta se zopet združili in zahtevali, da naj ta komisija velesil še ostane nad Dardanelami in da naj sodeluje, to se pravi, nadzira turške vojaške oblasti.

Lokarna konferenca

London, 9. julija. c. Angleška vlada meni v najkrajšem času umakniti večji del svojega brodogoja iz Sredozemskega morja, najbrž že pred začetkom lokarnske konference v Bruxellesu.

Dosedaj je tam zbrano vse angleško brodogoje in sicer gibraltarske mornarice, kitajske mornarice, antilske brodogoje in brodogoje, ki je zmaraž okoli Nove Zelandije. Anglija bo ohranila v Sredozemskem morju samo gibraltarske brodogoje. Toda to brodogoje se bo etalno večalo tako, da bo lahko delovalo samostojno, če bo treba.

Osebnosti

Belgrad, 9. jul. m. Za višjega svetnika vinarske postaje v Zagrebu je napredoval v IV-2 Rudolf Kralj.

Belgrad, 9. jul. m. Postavljen je za pogodbenega zdravnika na tuberkuloz. oddelku v Ljubljani dr. Fran Debevec.

Ljubljanska „Sahara“

Tlakovanje Ljubljane - Graditev Trnovskega pristanišča

Ljubljana, 9. julija.

Stavke gradbenega delavstva je konec, dolgo-trajnega slabega vremena menda tudi, regulacije Ljubljane pa še ne. No, saj je prav tako, kaj bi sicer dejal velikanski ljubljanski »firbec«, če se ne bi mogel hoditi past na razsežno obrežje, kjer pojejo dan za dnem krampi in lopate. Res živo je postalo zadnje tedne v koritu Ljubljane.

Večji del pomladi je minilo, medtem ko so betonirali izliv Gradašnice in desni oporni betonski zid, ki nekako v višini izliva Gradašnice prehaja v s kamnom tlakovano brežino. S tlakovanjem dna in brežine so začeli v juniju. Ker je potem nastopila stavka, še ni mnogo dna tlakovanega. Ta kameniti tlak, ki se začneja nekoliko nad izlivom Gradašnice, izgleda kar čedno in če upoštevamo, da je mnogo cenejši kakor betonsko dno, je res škoda, da ga ni bilo mogoče porabiti v dnu struge ekoli vse mesto.

V odseku od izliva Gradašnice do pruskega mostu je v strugi Ljubljane sedaj res precej dela. Skoraj 200 težakov kopije, naklada in odvažajo gruč in gramoz v strugi, drugi mešajo betonsko

roke po 1.30 m. Vodile bodo do ceste, ki bo na obeh straneh peljala na sedanjo cesto ob Trnovskem pristanu in katero bo ločila od sedanje ceste položna, s travo porasla brežina. Stopnice bodo iz oklesanega podpečana, ki bo vloženi v beton. Ko bo ta pristan dograjen, bo dobilo nabrežje lepo lice, tako da bo izgledalo mnogo mičnejše, kakor doslej. Položne stopnice ob pristanu bodo omogočale pristajanje čolnov, tako ob nizki, kakor ob visoki vodi.

Tlakovanje razsežnega dna gre še najbolj počasi izpod rok. Tlakujejo ga z navadnim, 20 cm debelim podpeškim lomljencem, ki ga polagajo na debel gramoz. Zanimivo pri tem je zlasti to, da stane kvadratni meter tlaka le okrog 20 Din, pri čemer je vračunana v to ceno dobava in dovoz kamna in polaganje. V primeri z betonskim dnom, je tak tlak kar trikrat cenejši. V sredi mesta ga seveda ni bilo mogoče uporabiti, ker bi se sicer začeli visoki oporni zidovi premikati in odmikati v strugo, kar pa sedanje betonsko dno preprečuje.

Više gori ob pruskega mostu poglabljajo sedaj strugo in lokomotiva, ki potegne vsakokrat trinajst vozičkov gruča iz struge, je dobila sedaj že toliko dela, da so ji morali dati v pomoč še motor na plin. Oba skupaj izvlačeta iz struge na dan do 300 vagončkov po štiri kubične metre. Nakopani material se odvažajo na Mirje, kjer se zlasti zašipa

Stavka rudarjev v Hrastniku

Pri učerajšnjih pogajanjih v Ljubljani je bil dosežen sporazum

Hrastnik, 8. julija.

Komaj so se polegile stavke v trboveljskem revirju, že je zopet nastopil nov vzrok, ki je pognal delavstvo v stavko. 7. t. m. je stopilo delavstvo obrata Ojstro v protestno stavko in sicer zato, ker večje število rudarjev ni dobilo niti po kolektivni pogodbi določene minimalne meze 37 Din. Mesto minimalne meze so bili izplačani zaslužki po 28 do 30 in 34 Din, kar znesi pri enajstih delovnih dnevih na mesec tako majhne zneske, da je popolnoma razumljivo, da so delavci v Hrastniku morali stopiti v stavko. V splošnem vlada popoln red in mir in se delavstvo zanima le za to, kako pogajanja napreduje. Stavka sama tudi podjetju ni ljubla, ker je dana možnost, da bo delo za delj časa počivalo. Rudarski zaupniki so takoj ob začetku stavke stopili v razgovor s podjetjem in prosili, da naj čimprej izplača zaslužene meze, ker bodo delavci v tem primeru takoj odšli na delo. 8. t. m.

Zgradba litijske meščanske šole

Za soboto, 11. julija je sklicana v Litiji komisija za določitev prostora, kje se naj pozida zgradba meščanske šole za litijski okoliš. Te komisije se udeležijo zastopniki kr. banske uprave, litijske glavarstva, referent za meščanske šole g. Rudolf Wagner, banovinski gradbeni strokovnjak, zastopniki litijske in šmarske občine ter ravnatelj litijske meščanske šole. Komisija je bila že dvakrat v teku enega leta, toda do definitivnega zaključka ni prišla, ker se je sedanji predsednik litijske občine prav zagrizeno kapriciral na določeni prostor, in sicer pred litijskim sodiščem, poleg prostora, na katerem se bo, upajamo še letos, pričelo z zidavo našega prosvetnega doma. Ne glede na to, da dotični prostor sploh ni primeren za meščansko šolo, saj bi bili kar dve šoli na kupu, kjer stoji zraven že naša osnovna šola, ki čaka, kakor hitro se odpro blagajne naših denarnih zavodov, da se ji dozida še eno nadstropje, saj denarja je bilo v prejšnjih časih dovolj prihranjenega. Dalje se vsi lastniki tistih majhnih parcel, ki bi se morale na tem koncu kupiti, na vse kriplje branjajo te parcele, katere jim sedaj služijo za vrtove, odstopiti prostovoljno za zidavo meščanske šole. Da proti komisiji predsednik občine sedaj uveljavlja svojo kaprico na ta prostor, je seveda brez potrebe h komisiji povabil še vse sedanje občinske svetovalce z odborniki vred, ki bodo, v kolikor se te komisije udeležijo, jasno tudi to zahtevo podpirali. — Dalje pride ta prostor ob večji povodni stalno pod vodo in kar je glavno in vodilno za sedanje občinske mogotce, s tem njihovim načrtom bi utesnili prostor bodočega prosvetnega doma, pred katerim imajo menda silen strah... Zato smo mnenja in to mnenje je brez vsega ljudsko-evrejsko, da prostor pred litijskim sodiščem na noben način ni primeren za zgradbo meščanske šole, pa naj se litijski občinski odbor še tako napenja.

Imamo pa dosti drugih stavbnih parcel na razpolago, čijih lastniki bi radevolje in po primeru cen prodali tak prostor. Tako bi prišel v prvi vrsti v poštev prostor poleg športnega igrišča pod »Svarcovo hosto«, last litijske predelnice, ki je v prvi vrsti interesirana, da se zgradi meščanska šola, saj je večina učencev oziroma učenek, otrok naših skrbnih predilniških rodbin. Prostor je solnčen, najbližji stanovanj večine teh otrok. Drugi tak prostor je parcela gostilničarja g. Franko Cerarja med litijskim glavarstvom, Rotarjevo vilo in Vidovičovo vilo, last gostilničarke ge. Alojzije Pleničar, četrti nad to cesto pod Oblakovim gozdičkom, last vpok. podpolkovnika g. Robleka, ki pa ne pride toliko v poštev, ker je zaradi gozda precej v senčni legi. Najidealnejši prostor pa je na litijski Dobravi, na sedlu med Litijo in Šmartnom.

ALBUS

Dobiva se povsod!
Pazite na ime Albus!

stara opuščena struga Gradašnice in nasipajo nekatere preveč nizko ležeče ceste. Pruski most, ki stoji na mogočnih lesenih stebrih, katere so dobili takrat, ko so podrti leseni šentpeterski tramvajski most, bi se sedaj, ko bo struga poglabljena, začel pogrezati. Zaradi tega bodo most podbetonirali, tako da bodo stali leseni stebri na širokih betonskih kladah pod tlakovanim dnem Ljubljane. To utrjevanje temeljev bo še ta teden končano. Istočasno gradi mestna občina po cesti v Trnovskem pristanu kanal, tako da kasneje, ko bo pristan popolnoma urejen, ne bo treba ceste nad njim posebej prekopavati. Čeprav dan za dnem dovažajo čolni velike množine kamena iz Podpeči na Spico, od koder ga vozijo na vozičkih v strugo, kjer so zloženi že veliki kupi, tako da ga nikdar ne zmanjka, in čeprav dela toliko delavcev, vendar ni verjetno, da bi letos že mogli priti z deli do Spice. Najbrž bo kako jesensko deževje prineslo povodenj, ki bo preprečila delo. Tako bo ostalo še nekaj dela za drugo leto, da ne bo prikrajšan niti delavec, še manj pa ljubljanski gledalci.

domače milo
varuje Vaše perilo!

Smrt med slovenskimi duhovniki v Ameriki

Iz Amerike smo dobili žalostno novico, da je v Clevelandu umrl mlad slovenski duhovnik g. Viktor Virant. Bil je kaplan pri fari Marije Vnebovzete, kjer župnikuje že dolga leta msgr. Vid Hribar, ki je točasno ravno na dopustu v domovini. Vzrok smrti še ni znan. Najbrž pa je umrl na zastrupljenju. Pred dobrim mesecem se je mladi gospod po nesreči obstrlel na roki.

G. Viktor Virant je imel novo mašo šele pred tremi leti. Izhaja iz znane Virantove družine v Lorain, Ohio. Njegov oče je bil doma z lga, mati pa iz Moravč. Oba sta že pokojna. Vsi otroci, osem jih je, so višje izobraženi. Sin Ludovik je župnik v Madison, Ohio; Leon je advokat v Clevelandu; Patricij še študira na univerzi v Chicagu. — Pokojni je bil navdušen Slovenec. Ko je bil prevz. nadškof ljubljanski dr. Rožman v Ameriki, sta postala velika prijatelja. Od tistega časa je gošil željo, da bi prišel v domovino izpopolniti si znanje slovenskega jezika. Imel je s svojim škofom že vse urejeno, pa mu je smrt preprečila načrte. Pokojnega Viktorja je krsil p. Kazimir Zakrajšek, ki je bil nekaj časa župnik v Lorain, Ohio. Naj gospod Viktor počiva v miru!

Ovira tujkega prometa

Sv. Ana pri Trzinu, 9. julija.

Ljubelj, odnosno Sv. Ana, je najbolj prometna cesta. Na tej progi pasirajo avtomobilisti iz Avstrije, Nemčije, Češkoslovaške, Anglije, Danke, Holandske itd. Večkrat se je nevednost ali pa valed tega, ker inozemci računajo na to, da dobe lahko vizum tudi na jugoslovanski meji, kakor je to tudi na avstrijski meji, primeri, da pridejo inozemci brez vizuma, ter jih valed tega policijski organ (žandar) zavrne, ter morajo zaradi tega iti nazaj v Celovec. Carinski urad pri Sv. Ani nima telefona, dasiravno sem jaz stavlil finančni direkciji na razpolago že večkrat, da si povsem brez stroškov napravi od mojega telefona Tržič 14 linijo na carinski urad. Zaradi tega se večkrat primeri, da pridejo inozemci k meni ter telefonirajo v Kranj na okrajno načelstvo. V kolikor se jim posreči, da dobe zvezo s koncilijantim in ljubeznim gospodom okrajnim načelnikom dr. Gregorinom, dobe dovoljenje, da potujejo naprej do Kranja, kjer si potem pri okrajnem načelstvu preskrbe nakadno potrebni vizum. Ob sobotah popoldne, ob nedeljah in praznikih pa, ko so vsi uradi zaprti, je nemogoče dobiti telefonsko zvezo ter je nemogoče intervenirati pri okrajnem načelstvu. In ravno ob takih dnevih je promet največji in mnogi inozemci se morajo po nalogu žandara vrniti; ob takih prilikah se slišijo izjave, da se zaradi takega postopanja ne bodo nikdar več vrnili v Jugoslavijo.

Navajam en primer: Znani dunajski operni pevec Fritz Werner je prišel v soboto popoldne s svojo družino do carinskega urada pri Sv. Ani; nameraval se je peljati na Bled, kjer bi ostal štiri tedne na letovišču. Ni pa imel vizuma in žandar ga ni pustil naprej, čeprav je na carinskem uradu g. Werner pokazal zlato dozo za cigarete z inu-jalko umrlega Nj. Vel. kralja Aleksandra z njegovo posvetitvijo.

Taki primeri se potem pripovedujejo po vsem svetu ter zelo škodujejo imenu in tujkemu prometu Jugoslavije. In zakaj to? Če že ne more dati tukajšnji policijski organ v takih primerih potrebne vizuma, bi bilo vsaj neobhodno potrebno, da se inozemcem dovoli, da potujejo naprej do Kranja ter se jih eventualno tudi lahko spremi, da dobe potem v Kranju pri okrajnem načelstvu vizum.

Na carinskem uradu Sv. Ana je v poletnih mesecih tudi carinski uradnik od glavne cararnice v Ljubljani, kateri je dovolj izobražen, da bi lahko odločeval, oziroma spoznaval, katere tujce se sme in katere se ne sme pustiti do Kranja, do okrajnega načelstva, da si preskrbe potrebni vizum.

Nujno potrebno je, da se naredi temu neprijetnemu stanju konec. Ljubelj je v zadnjem času postal najljubši in najprometnejši jugoslovanski prelaz in zaradi tega je nujno potrebno, da se ta nedostatek čimprej odpravi. — Baron Friderik Born.

Bled se polni

Bled, 8. julija.

Bled je zopet v svojem sezonskem hrupu. Ulice so skoraj vse polne sprehajajočih se gostov in krasnih limuzin raznih diplomatov, državnikov, ki so letos zopet v polnem številu prispeli na Bled na oddih.

Kmalu nato, ko je prispel na Bled Nj. kralj. Vis. knez namestnik Pavle, so začeli prihajati razne politične osebnosti in pa poslaniki, ki so akreditirani na našem dvoru. Tako moramo omeniti med prvimi najodličnejšimi gosti kr. namestnika dr. Peroviča, ki se je nastanil v krasni vili »Bell dvor«, v kateri je že lani prebil poletni oddih. Dalje se nahajajo na Bledu še ministri dvora Milan Antič, ki stanuje v vili »Melit«, dr. Milenovič, tajnik ministra dvora, zagrebški župan dr. Erber Rudolf s soprogom, dvorna dama Švrljuga Eleonora, bivši mi-

nister dr. Oton Frančeš, ki stanuje v vili Marici in dr. Perič z družino. Potem pa je še cela vrsta diplomatov in konzulov in višjih diplomatskih uradnikov. Med temi so francoski poslanik na našem dvoru grof Robert De Dampier, ki stanuje v vili »Dobrota«, italijanski poslanik Conte Viola, ki biva v krasni vili »Zori«, turški poslanik Hajder bej, ki je nastanjen v »Titaniji«, nemški poslanik Herren z družino, ki biva vedno v Begunjah pri Bledu, dalje dr. Girsas; jugoslovanski poslanik v Pragi, Dušan Pantič, naš konzul v Düsseldorfu, dr. Marič, albanski konzul v Zagrebu, in še cela vrsta drugih odličnikov.

Tako vidimo, da je Bled ostal tudi letos tisto diplomatsko in politično poletno središče, kakor je bil že zadnja leta. Mislimo, da se bodo vsi ti visoki gostje navzili svežega planinskega zraka in odnesli dober spomin našega kraljevskega letovišča. V kratkem pa se bo začela tu tudi gospodarska konferenca Balkanske zveze. Konferenci bodo v vili dr. Ažmana, blizu »Hotela Toplice«, katero bodo za to konferenco preuredili, da bo nudila kar največjo udobnost gospodarstvenikom Balkanske zveze.

Pa tudi število ostalih gostov je letos popolnoma zadovoljivo, posebno v juliju. Res je izgledalo začetku junija, da bo boljše, vendar se je dotok tujcev ustavil predvsem zaradi slabega vremena. Sedaj pa, ko so nastopili pravi vroči poletni dnevi, se dotok tujcev stalno veča in smo že dosegli številko 1500, kar je zelo dobro za sedaj, posebno še napram lanskemu letu, ko je bilo ta čas komaj 1100 gostov. Res je mogoče, da je standard gostov nekoliko padel, ker se pač pritisk gospodarske krize pozna vsepovsod, vendar smo Blejci zadovoljni, če tudi nam pravijo, da smo vedni nezadovoljni. Med gosti je največ Nemcev, Čehov, Madžarov, nekaj Angležev in seveda precej Jugoslovancev, pričujejo se pa še zlasti Avstrijci, ki so znani na Bledu kot najboljše gostje. Upamo, da se bo sezona tako nadaljevala, kakor se je začela.

— Pri zaprtju, molitvah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz Josef grenčice«.

Tlakovanje dna s podpeškim lomljencem. Delavci v glavnem zlagajo lomljeni kamen. Le sem in tja ga po potrebi tudi nekoliko oklešejo.

mešanico in imajo opravka pri betoniranju opornega zidu na levem bregu. 40 zidarjev pa tlakuje dno in levo brežino s podpeškim kamnom. Ti zidarji, med katerimi so tudi številni tlakovalci iz Hrvaške, so seveda najboljše plačani. Imajo namreč okrog 5 Din na uro. So pa tudi kaj ročni in jim gre tlakovanje in oklesavanje kamnov hitro izpod rok. Težaki, ki delajo na suhem, imajo, kakor je določil zadnji dogovor, po 3.25 Din na uro. Drugi, ki delajo v vodi in tisti, ki nakladajo, pa dobivajo po 3.50 Din na uro. Delo je torej dobro plačano, seveda »firbec«, ki samo gleda, ne ve, da je v razpaljeni strugi presneto vroče. To bi lahko povedal zlasti tisti, ki ves čas prinaša delavcem pitno vodo in jo komaj sproti donaja. Njemu in vsem drugim kaplja ves dan pot od čela.

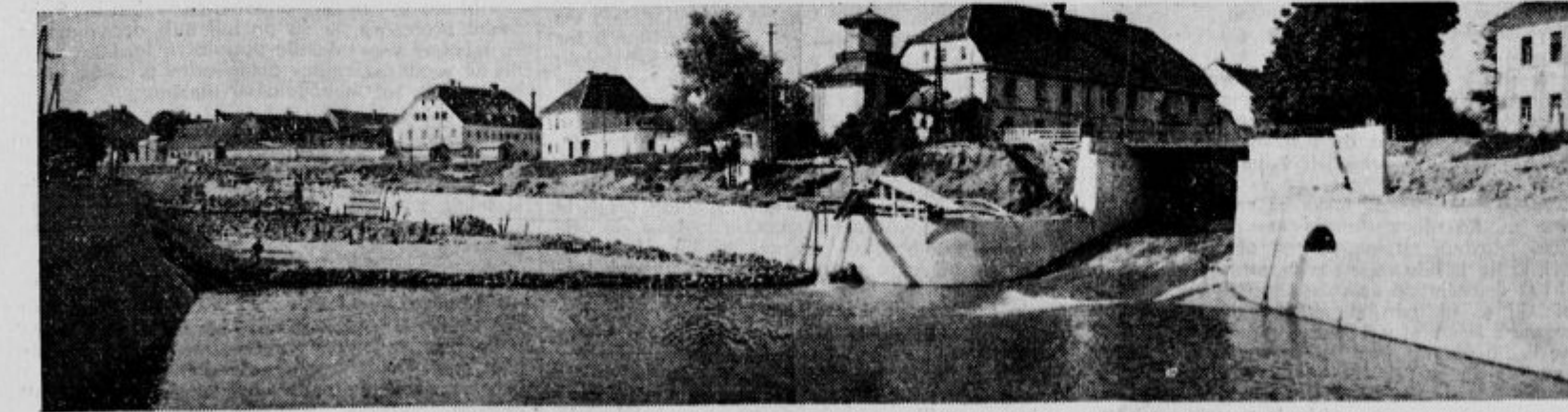
Pa je tudi zanimivo delo v strugi. Na levem bregu tlakujejo s kamnoseško obdelanim kamnom, ki ima obliko kvadratov, posevno brežino ob Grudnovem nasipu. Ta tlakovana brežina bo segala v isto višino, kakor nižje doli ob strugi be-

Betoniranje opornega zidu ob Trnovskem pristanu. Na cesti vidimo lokomotivo, ki pravkar odvažajo dolg vlak težko natovorjenih vozičkov.

tonski oporni zid. Nad njo bo 2 m široka pešpot, ki bo kaj lepo sprehajališče, kadar bo tekla Ljubljana že skozi mesto. Od te pešpote se bo vzpenjala z rušo obložena brežina do vrha nasipa, na katerem teče cesta. S kamenite brežine bodo vodile skoraj poldrug meter navzdol na starih mestih etopnice do vode. Prve take stopnice bodo tam, kjer prehaja betonski oporni zid v tlakovano brežino; naslednje pa bodo v razdaljah po 80 m druga od druge. Tlakovanje brežine z lepimi kvadrastimi in 25 cm debelimi, kamnoseško obdelanimi kamni niti ni drago, saj stane kvadratni meter tlaka okrog 70 Din.

Na desnem bregu grade od izliva Gradašnice do pruskega mostu betonski oporni zid, ki pa je za 1.30 m nižji, kakor betonski zidovi nižje od izliva Gradašnice ali pa tlakovana brežina na nasprotnem bregu. Ta oporni zid je nižji zato, ker bo tu od izliva Gradašnice do pruskega mostu novi Trnovski pristan, kjer bodo čolnarji razkladali čolne. Od tega zidu se bodo v vsej njegovi dolžini dvigale štiri položne stopnice, ki bodo si-

Na desni vidimo izliv Gradašnice v betonirano ljubljaničino strugo. Ob mostu se razločno vidi, kako se je sesedel oporni zid, ki je spomladi skoraj povzročil, da bi se porušil most čez Gradašnico. Most je sedaj solidno podprt. Kjer stoji voda v strugi, je dno betonirano. Višje gori po strugi pa je že dno tlakovano s podpeškim lomljencem. Razločno vidimo, v koliko je betonski obrežni zid na levem bregu Ljubljane v smeri proti pruskega mostu nižji od drugih obrežnih zidov. Z betoniranjem tega zidu so prišli dosežaj na prvo treftino odseka med Gradašnico in pruskim mostom. Tlakovanje dna je še nekoliko bolj zaostalo, tlakovanje posevne brežine, v katero prehaja betonski oporni zid na desnem bregu, kar se dobro vidi na levi strani slike, pa dobro napreduje.

Drobne novice

V Berlin in Hamburg

Z današnjim dnem končno veljavno zaključimo s prijavami za našo ekskurzijo v Nemčijo in na olimpijske igre.

Zoradi hitrejšega sestave kolektivnega potnega lista ter zaključka vseh računov, vas nujno prosimo, da nam tozadevna potrdila okrajnih načelstev itd., kakor tudi denar (fobroki, valute, stanovanj) takoj pošljete, in sicer točno po navodilih zadnje okrožnice, ki ste jo prejeli.

Organizacija ekskurzije poteka normalno in popolnoma v redu. — Vodstvo.

Koledar

Petek, 10. julija: Amalija, devica; Veronika, Jul., devica.

Senzacija za kopalce TIBIN

Novo sredstvo brez masti in olja zanesljivo štiti pred sončarico in naravnim potom kožo hitro porjavi

Mala steklenica 100 gr Din 12—
Velika steklenica 200 gr Din 20—

Drogerija Kanc, Ljubljana - Maribor

— Aljažev klub obvešča vse prijatelje gora, da bodo v nedeljo, 12. t. m. sv. maše na sledečih planinskih postojankah: V planinski kapelici na Kofah ob 10. Pravtako tudi na Zabreški planini v kapelici Sv. Cirila in Metoda ob 9. Vse točke so dostopne še onim turistom, ki se peljejo iz Ljubljane s prvim turističkim vlakom.

— Zahvala. Ob priliki najine biserne poroke sva dobila od vseh strani toliko čestitk, da se nam ni moglo vsakemu posebej zahvaliti. Zatorej tem potom vsem najina najpriskrnejša zahvala. — Jože in Ivana Tepina.

TEL. 22-21 **KINO UNION** TEL. 22-21

Danes poslednjič ob 19.15 in 21.15 uri burka

2Xzaročen

2 uri smeha, zabave in prijetnega razvedrila!
FRITZ KAMPERS, LIEN DEYERS, JAKOB TIEDTKE

Pridel Pridel
Paul Kemp - priljubljeni filmski komik
imenovan nemški „Chaplin“ kot

Sramežljivi Casanova

— K profesorskemu kongresu. V pojasnilo k poročilu o kongresu jugosl. prof. društva v »Slovenec« z dne 9. t. m. sporočam, da ni govoril prof. Stiplovec, Slovenec iz Banjaluke, ampak prof. Vimpolšek. Tudi ni govoril prof. Suligoj iz Maribora, ampak prof. Sedivy. Izpuščen je v poročilu o mojem govoru soglasno sprejel sklep, naj se osnujejo mestne javne knjižnice, ki jim naj služijo za podlago šolske profesorske biblioteke. Vodijo jih naj knjižničarji s strokovno knjižničarsko izobrazbo in naj se osnuje tudi v jugoslaviji knjižničarska šola (doslej je namreč tako šola končal od vseh jugoslovancev samo dr. Berkopec, a še ta službuje v Pragi). V svojem govoru sem navedel nekaj klasičnih primerov o zoostalosti in neredu v nekaterih naših javnih knjižnicah. — Ni bil sprejet sklep, da se ustanovi stolica za slovenščino na belgajski univerzi, morveč da se ustanovi stolica za slovenščino in proučevanje slovenske književnosti na vseh tistih filozofskih fakultetah v naši državi, kjer še ne obstoja. — Prof. Jan Sedivy.

— Bele borovnice. G. Franc Kralj, pregl. fin. kontrole v pokouju, Križe-Brezevo 14, p. Studence pri Sevnici, nam je poslal zopet zrelih belih borovnic, katere mu je prinesel lovski čuvaj g. Ivan Zorko iz Zovratec. — Res nekaj izrednega!

— Dva ponesrečenca z Ljubljanskega polja. Ljubljanski reševalci so morali večer prepeljati v bolnišnico dva ponesrečenca. Prvi ponesrečenec je 32letni posestnik Jakob Kunovar iz Kleč 18. Ta je med 7. in 8. uro peljal z vozom elamoreznico, ki je ropotala ter so se zaradi tega splašili konji. Kunovar je padel pod voz in so mu kolesa zmečkala prsni koš. — Med delom je večeraj zjutraj padla kosa na progovnega čuvaja Antona Čota iz Notranjih gor, starega 44 let. Kosa je Čotu prerezala žile na obeh rokah. Čot je močno krvavel. Njegovo stanje je zelo nevarno.

KINO SLOGA TELEFON 27-30
Danes ob 19.15 in 21.15 uri poslednjič
Lehárjeva opereta z **Mario Kádern**
Ljubavne melodije - „CLO-CLO“
JUTRI! Senzacija poletne sezone! Ing. „Djimen“
G-men Premiera!

— Likvidacija agrarne reforme. Na Koslerjevem posestvu na Barju je izvedena končna likvidacija agrarne reforme. Mnogo sveta je bilo priznanega agrarnim interesom iz bližnjih, na veleposstvo meječnih vasi. V zemljiški knjigi je bila sedaj zaznamovana tudi likvidacija agrarne reforme za grasično Fužine. V k. o. Zgornji Kašelj bo priznalo 10 interesentov 2 ha 5421 m² za celotno odškodnino 10.602 Din. V k. o. Dobrunje pa 3 interesentov 1 ha 3520 m² za odškodnino 5638 Din. Lastnici pod agrarno reformo spadajočega sveta sta graščakinja Marija Paumgartner na Fužinah in madžarska državljanka Josipina Wenkheim.

Pri ljudeh, ki jih pogosto nadleguje zapeka, vsled česar imajo vrenje v želodcu in črevih, pospešuje se temeljito čiščenje celokupnih prebavil s čašo naravne

Franz-Josefove

grenke vode, zaužiti zjutraj na tešče. Z uporabo Franz-Josef-ove grenke vode se naglo odstranja belina z jezika, ki se nakopiči vsled zapeke, obenem se pa doseže tudi boljši tek. Ugl. reg. S. br. 7947/35

— Prepovedan tisk. Službene novice št. 154 objavljajo, da je državno pravnštvo v Zagrebu prepovedalo prodajati in razširjati v naši državi št. 3-4 tednika »Književni glas«, ki izhaja v Zagrebu in letak »Hrvatske abiturientice«, ki je bil tiskan v tiskarni Rožmanic v Zagrebu.

— Lipinskaja, velika umetnica, gostuje v soboto, 11. t. m. v »Casino« — Bled, kot zaključek celine plesne zabave.

— Breskve in marelice. Navodilo, kako ju vzgajamo in oskrbujejo. Priredil M. Humek sadjarski nadzornik v p. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani 1922, 51 strani, Din 10. Malokateri naših sadjarjev zna pravilno gojiti in ravnati z breskvijo in marelico, ki pa rodita izmed vseh sadnih vrst najplemenitejši sad, ki je izbornega okusa, jako primeren za pripravo raznih sadnih izdelkov (marmelad, konzerviranje itd. V vsestranskem temeljito predelani knjižici nam pisatelj opisuje kar je potrebno vedeti o vzgoji, podlagi, sortah, oskrbovanju, gnojenju, boleznih in vlaganju breskovnega in marečnega sadu. V prvem delu se peča s pridelovanjem in negovanjem breskve, v drugem o vzgajanju marelice. Knjižica je okrašena z 22 slikami med besedilom in 2 barvnimi prilagoma. Kdor goji to zlahko drevo, mora to knjižico poznati.

— Romanje na Sveto goro pri Gorici bo letos samo od 14. do 16. avgusta. Podatke, fotografije in vplačila sprejemamo še do 11. julija, pozneje bo prepozno. Navodila pošljemo zastonj. Pisarna »Po božjem svetu«, Ljubljana, Sentpeterska vojašnica.

Ljubljana

— Mesto venca za pokojnega gosp. Jerneja Ložarja je darovalo uradnikovo Vzajemne posojilnice v Ljubljani za »Vinc. konferenco Marijinega oznanjenja« 150 din.

— Mestna občina lastnica stare remize. S kupno pogodbo od začetka maja je prevzela občina ljubljanska od Splošne železniške družbe v svojo last staro remizo v izmeri 2711 m² za kupnino 800.000 Din. Stara remiza spada pod k. o. Petersko predmestje II. del in stoji ob Zaloški cesti. Prenos lastniške pravice na občino je bil te dni zaznamovan v zemljiški knjigi okrajnega sodišča. Kupnina se je poravnala tako, da je bila delno krita protiterjatev občine napram družbi v znesku 1.171.033 Din, ki predstavlja anuiteto in obresti za leto 1934. iz naslova posojila v znesku 16.204.500 Din, ki ga je bila mestna občina dala družbi.

— Sprememba posesti. Od Koslerjevih dedičev je kupil dr. Fran Prisljan, notar v Laškem, stavbno parcelo št. 471/30 k. o. Spodnja Šiška v izmeri 528 m² za 102.960 Din.

— Ličen fototeknik je izdala trogerija Gregorič v Prešernovi ulici. Cenik ima 140 strani in prinaša vse novosti fotografskega trga, tako da se more najbolj izbirčen fotoamater izbrati vse, kar si požel.

— Kaj je še nehygienično in nedostojno! V javnih lokalih (gostilne, kavarne itd.) vidiš ljudi obojega spola, ki se neženirano češče tako, da letijo in frčijo lasje na vse strani in kar se ostane las v glavniku, vlatkejo v žep oziroma v torbico. To mora biti pravo gnezdo nesnage v žepu moških in v ženski torbici.

— Na električni žici za Bežigradom so našli monterji mrtvega škorca, ki je imel na nogi obroček z napisom »Ljubljana 8732«.

— Pozor! Nocoj ob 20 na svidenje v Radion posvetovalnici — Mestni trg 23. Predavanje — kino — darila — brez vabil — brezplačno.

— Neznosen smrad moti prebivalce v bližini Kolinske tovarne in Smartinske ceste zlasti ob nedeljah in praznikih. Tovarna kleja razklada namreč na slepem tiru pred Kolinsko tovarno vagonne kosti, ki jih dovažajo bogve odkod iz cele države. Stare kosti, na katerih je tudi še nekaj mesa, ki je začelo že razpadati, so čudovita paša, velikim mesarskim muham, ki kar v rojih obletavajo vagonne. Med tednom se vagoni eproti razkladajo in zato smrad ni tako neznosen. Dokler vagonov ne razkladajo, so pokriti s plahntami, tako da zareče solnce ne pregreva preveč hudo starih kosti. Hujeje je že v času, ko nakladajo kosti na številne vozove, ki vozijo kosti v tovarno kleja. Vsekakor nedopustno pa je, da napol raztovorjeni vagoni oetajajo ob sobotah zvečer kar na slepem tiru, kjer se potem parijo vsi nedeljo in če je v ponedeljek praznik, še ves ponedeljek. V takih primerih pa tudi neobčutljivi nosovi zavohajo duh po muhovini daleč v Vodmat in Zeleno jamo. Mnenja smo, da je dolžnost tovarne, da razkladanje tako uredi, da vsaj čez nedeljo na slepem tiru ne stoji polni vagoni. Prepričani smo, da tudi zdravstvena oblast z dosedanjim postopanjem ne bo zadovoljna in da bo s svoje strani ukrenila vse potrebno, da se po ne potrebnem ne ogroža zdravje prebivalstva.

Nedno službo imajo lekarnar: mr. Leustek, Resljova c. 1; mr. Buhovec, Kongresni trg 12 in mr. Komotar, Vič.

Sah

Šahovski turnir v Ljubljani

Ljubljana, 9. julija.
Partija inž. Weiss-Berčič iz osmega kola je bila prekinjena v nekoliko boljši poziciji za Weissa. V devetem kolu je prišel Lešnik proti Klanjšku do močnega napada in je zmagal. Šiška je Singerja že v otvoritvi spravil v slabšo pozicijo, ker Singer ni našel v obrambi prave poteze. Singerjeva dama je pozneje prišla v velike nevarnosti in je Singer moral žrtvovati figuro, s tem pa je bila tudi partija izgubljena. Vidmar je proti Berčiču dobro igral indijsko obrambo, dosegel pozicijsko prednost in ugrabil v nadaljevanju nasprotniku kvaliteto. Berčič je moral kmalu nato odnehati. Marek je igral proti Sorliju otvoritev dobro, v nastali težki končnici se pa ni znašel in je Sorli osvojil pešca. Marek je potem po trdovratni obrambi moral odnehati. Cibic je dobil s Kranjem točko brez igre, partija Preinfalk-Weiss je bila pa preložena na zvečer. Stanje po devetem kolu: Sorli 8, Šiška 6 in pol (1), Cibic, Lešnik in Ciril Vidmar 5 in pol, Marek 5, Preinfalk 4 in pol (1), inž. Weiss 3 in pol (3), Singer 3 in pol, Berčič 3 (1), Klanjšček pol, Kranjc 0. V desetem kolu igrajo: Klanjšček-inž. Weiss, Ciril Vidmar-Preinfalk, Marek-Berčič, Singer-Sorli, Cibic-Šiška in Lešnik-Kranjc.

Zagorje

Nesreča v kotedreškem rovu. 36-letnemu kopaču Judežu Alojziju je stroj, pri katerem je bil zaposlen, zmečkal tri prste na levi roki. Prvo pomoč mu je nudil rudniški zdravnik dr. Kajželj, nato pa so ga radi hude krvavitve prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

Tatvina. V noči od torke na sredo je bila izvršena na Roardi v Potoški vasi, kjer odlagajo jamsko jalovino, tatvina večjega obsega. Neznani tatovi, ki jih je bilo večje število, med njimi gotovo tudi kak domačin, so na vozu odpeljali več skladov tirnic, ki so jih odrgali s pragovi vréd. Čudne prevoznike je srečal v Toplicah rudniški čuvaj Koprivc in jih vprašal, kam vse to vozijo. Odgovorili so mu, da so iz Trbovelj in da so tirnice namenjene za banovinsko cesto v Kandrše. Ker pa se je čuvaju nočna družba zdela preveč sumljiva, je vsvo stvar zaznamil orožnikom, ki so jih začeli zasledovati in so kmalu spoznali, da smer tatov ne pelje v Kandrše, temveč proti Trojanam. To je že druga večja tatvina železja pri T. P. D. v Zagorju v zadnjih dveh letih.

Maribor

— Neumestne šale so nekateri kopalci začeli zbijati v kopališču na otoku. V sredo popoldne je neki mladenič sunil v veliki bazen gospo, ki ni znala plavati ter so jo nezvestno izvlekli iz vode. Uprava kopališča ga je prijavila oblastem.

— Družabni večer mariborskih šahistov, ki so sodelovali na letošnjih medklubskih pokalnih tekmah, s vrši jutri zvečer ob 20.30 na verandi restavracije »Novi svet«. Mariborski šahisti so že začeli s predpripravami za Mariborski teden. Če se jim posreči, bodo organizirali v Mariboru trening turnir naših internacionalcev, ki nameravajo zastopati barve države na šahovski olimpijadi v Monakovem. V tem trening turnirju bi nastopili naši mojstri dr. Astaloš, König, Pirc, dr. Trifunović, Vučković in en mariborski šahist. — Če se ne posreči organizirati tega turnirja, bo pripravil Marib. šah. klub za Mariborski teden kakšno večje presenečenje z Gradniki ali Celovčani.

— Fotografije, ki nameravajo ob priliki vsedravnih plavalnih tekah v kopališču na Mariborskem otoku slikati, opozarjamo, da si predhodno oskrbijo dovoljenje od uprave kopališča. SSK Maraton.

— Na Dravskem polju gori. V sredo zvečer je izbruhnil na Dravskem polju požar. Okoli 7. zvečer se je pojavil ogenj na gospodarskem posloju Jožefa Kaca v Skokah. V nekaj minutah je bila vsa zgradba v plamenih, ki so jo vpepelili do tal. K sreči je bila živina po večini na paši, ostalo pa so pravočasno rešili iz hleva. Stanovanjska hiša pa je ostala nepoškodovana, dasi se drži gospodarskega posloja. Škoda znaša 35.000, ker so zgoreli tudi vsi vozovi, mlatilnica in kmet. orodje. Ko je ogenj izbruhnil, domačini ni bilo doma in je gotovo, da ga je podtaknila zlobna roka. Na pomoč so prihiteli gasilske čete iz Bohove, Pobrežja, Hotinje vasi in iz Brezja, niso pa e svojimi motorkami mogle stopiti v akcijo, ker ni bilo vode.

— 80 letnica obstoja bo slavila v nedeljo, 19. julija, gasilska četa v Račah. Proslava je zamišljena v velikem obsegu ter je združena z zletom gasilske župe Maribor dešni breg. Gasilska četa v Račah bo razvila in blagoslovila svoj prapor ter blagoslovila nov gasilski stolp.

Krasne trajne kodre, vodna ondulacija, friziranje, barvanje las, manikiranje, negovanje obraza iz-
vzljuge frizerski salon

Leben - Eigel

Maribor, Gosposka ul. 28 na dvorišču

— 15 tombol — 6 koles so pripravili vrli razvanski gasilci za svojo veliko tombolo, ki jo bodo imeli v nedeljo ob 3. popoldne na vojaškem vežališču na Teznu.

— Redni letni pregled motornih vozil se bo vršil 22. in 29. t. m. ob 15. uri v mestni plinarni za vsa vozila, ki so registrirana pri mestni policiji ali okrajnih Maribor levi in desni breg.

— Smrt kosi. Zrtev roparskega umora v Mejni ulici 82, Ivana Strajnska, bodo pokopali danes popoldne ob četrti na 5. na Pobrežju. — V Dajnkovih št. 8 je umrla 24letna delavka Marija Košajnc. — V bolnišnici je ugrabila smrt Otmarija Otiča, 16letnega delavca. — Naj počivajo v miru!

— Ni bil zločin, temveč kap. Nenadna smrt Helene Krajnc na Radvanjski cesti 52, o kateri smo večer poročali, je pojasnjena. Zenoica je zadela ponoči kap.

— Nesrečna smrt otroka v mlaki. Pri posestnici Pifer Jožefi v Malovcih je živel v oskrbi nezakonski, 17 mesecev stari sinček njene hčerke Franc. Otrok se je igral pri stari materi na vrtu. Ko je klical varuhinjo neki berač ter je šla, da mu da mlačično, je fantek ostal brez nadzorstva. Ko je segel po ribislju, je padel v mlako, v kateri je bilo za 10 cm vode. Stara mati je vnuka potegnila še živega iz mlake, pa je kljub temu umrl, ker je dobil vodo v pljuča.

— Nenadna smrt brezposelnega natakara. Večraj zjutraj so našli v mestnem parku na klopi v bližini »Rožnega hriba« truplo 25letnega brezposelnega natakara Ferdinanda Müllerja. Imel je prestreljeni obe senc, v roki pa je še krčevito stiskal pištolo, iz katere se je ustrelil. Bil je na mestu mrtev. V sredo zvečer je bil v družbi svoje-

Resolucije jugosl. prof. društva sprejete na letošnjem kongresu v Varaždinu

Na kongresu v Varaždinu so bile sprejete soglasno in z velikim odobravanjem sledeče resolucije:

1. Globoko se občuti, da je ves naš prosvetni sistem zastarel, zaradi tega naša srednja šola ni več na oni višini, na kateri bi morala biti kot najvažnejša šola za izobrazbo in vzgojo bodočih intelektualcev in narodnih voditeljev. Ta šola ne dosega več onih uspehov, ki jih od nje pričakujejo profesorji, starši in učenci. Kongres narača glavni upravi, naj se takoj loti izdelave enotnega, popolnoma novega prosvetnega programa, ki bo v skladu z današnjimi potrebami vsega naroda. Glavna uprava naj skrbi, da se ves ta posel izvrši čim prej in čim temeljitje brezpogojno s sodelovanjem jugosl. prof. društva.

2. Kongres narača glavni upravi:
a) naj se pri merodajnih faktorjih energično zavzame za novi projekt srednjšolskega zakona, da bo isti čim prej sprejet in realiziran;
b) naj energično zahteva, da se v ministrstvu trgovine in industrije ustanovi odedek za strokovno šolstvo in se postavi strokovni inspektorji, da se izdelata zakon o tehniških srednjih šolah, srednjih trgovskih in obrtnih šolah; da se obrtne šole s tem zakonom popolnoma izločijo od sred. tehničnih šol. Preden pa se izdelajo vsi ti zakoni, naj se izdelajo začasni učni načrti ter pravilno reši vprašanje učnih knjig na vseh šolah;
c) naj se vse velike srednje šole z ozirom na število učencev in oddelkov prilagode oddelkom zakona o srednjih šolah in se tam, kjer bo to treba, razdele v dva ali tri samostojne zavode, da se omogoči uspešno pedagoško in administrativno delo;

3. Naj se za uspešno delo v šolah preskrbi pravočasno dovolj učnih moči, in to tako, da pridejo do kruha zlasti diplomirani filozofi, in se reši tako ne le prevažen šolski, temveč tudi kričeč socialen problem. Pred vsem pa morajo priti v službo reducirani in predčasno upokojeni profesorji in supleniti, katerim naj se vrata, v napredovanje tudi ves čas, ki so ga prebili po redukciji odnosno predčasni upokojitvi;

4. Naj se vsako leto pravočasno izvrši racionalna razvrstitev učnih moči po strokah tako, da se pri tem ozira na upravičene želje onih profesorjev, ki že delo časa služijo v službeno in osebnostno težkih razmerah. V komisijo za premeščanje mora priti brezpogojno zastopnik jugosl. prof. društva;

ga tovariša, kateremu je pri slovesu skrivaj vlatnil v žep napisano poslovišno pismo. Ko je ta danes zjutraj našel pisanje v žepu, je že tudi dobil sporočilo, da se mu je prijatelj ponoči v parku ustrelil.

— Voli so ga poteptali. V bolnišnico so pripeljali iz Razvanja nevarno poškodovanega posestnika Jakoba Turčiča. Poteptali so ga volti ter mu zdrobili obe nogi, hude poškodbe pa ima tudi na hrbtu. Turčič je vozil z gozda drva. Ker so se volti nekaj upirali, je pred njim stojče opletal živali z bičem. Naenkrat sta vola planila ter ga podrla na tla.

— Srake. V Počehovi je bilo vlomljeno v viničarjo posestnika Peška. Zrtev vlomilca je ubog viničar Anton Gabrijan, kateremu je tat odnesel vso obleko. — Okradena je bila tudi tkalka Helena Nedeljko iz Studencev. Iz stanovanja ji je tat odnesel za 900 Din obleke in čevlje.

Celje

— Posojilo za gradnjo delavskega azila. Kakor smo že poročali, je mestni svet sklenil, da bo mestna občina celjska najela za gradnjo delavskega doma, v katerem bo razen ekspoziture Javne borze dela in delavskega azila za moške in ženske, nameščeno tudi javno kopališče, pri Javni borzi dela v Ljubljani se posojilo v znesku 500.000 din. Celotno posojilo za gradnjo delavskega doma bo torej znašalo 2 milijona dinarjev. Zgoraj navedeno dodatno posojilo v znesku 500.000 din se bo najelo kot ostalo, dosedaj sklenjeno posojilo, brezobzorno in vračljivo v 25 letih. Proti najetu tega posojila so dopustne pritožbe na kralj. banko upravo dravske banovine v Ljubljani, ki jih je vlagati pri mestnem poglavarstvu v roku 15 dni. Pravica pritožbe pritiče samo članom mestne občinske celjske.

— Cankar v nemščini. Včerajšnja »Deutsche Zeitung« poroča, da je nemška revija »Deutsche Zeitschrift«, ki izhaja v Monakovem, posvetila v dvojnem zvezku za meseca junij in julij 23 strani našemu pisatelju Ivanu Cankarju. Na sedmih in pol straneh piše o Cankarju in njegovih delih pod naslovom »Der Dichter des slowenischen Volkes« pisatelj Herman Rinn, nato pa sledijo prevodi štirih Cankarjevih črtic, izpod peresa Celjana g. dr. Friderika Zanggerja.

— Rdeči teror v tekstilni tovarni Bergman. V zadnjem času smo večkrat poročali o živahnem gibanju med celjskim tekstilnim delavstvom. O gibanju smo poročali točno in objektivno in smo s celjskim občinstvom vred pozdravili vest, da se je končno zganilo tudi tekstilno delavstvo. Kakor vsako stvar, tako so takoj od začetka izrabili v svoje namene socialisti. Molčali smo, ker nimamo namena vtiikati se v notranje delavske razmere. Ker pa v zadnjem času razmere med tekstilnim delavstvom postajajo tako rekoč že neznosne, ne moremo več molčati. Tako smo čuli, da so se v sredo zvečer, po dovršenem delu, nekatere delavke dejansko lotile nekega delavca in sicer menda iz edinega vzroka, ker pač ne trobi v rdeči rogi. Vse do gotove meje, tudi rdeči teror v celjskih tovarnah. Upamo, da bo znala oblast tudi v tem oziru napraviti red in da se bo smelo delavstvo po mili volji organizirati v tistih strokovnih organizacijah, v katerih bo samo hotelo, ne pa tam, kjer si bodo želeli in kakor bodo ukazovali nekateri rdeči prenapetci.

— Zrtev nesreč. Ko je v sredo vozil posestnikov sin Terzan Jakob iz Bezovja pri Slivnici v Sv. Jurij ob j. z. drva, se je nanj prevrnil voz in mu zlomil levo nogo. — Posestnik Ramšak Alojzij v Libojah, je doma padel tako nesrečno, da si je zlomil desno nogo. — 3 letni sinček posestnika v Dobrteševsi Parasuh Peter, se je doma polil z vročim mlekom in dobil opekline po vsem obrazu. — Ko je dinar Paradiž Leopold v ponedeljek vozil na Polzele opeko, je prišel med dva voza, ki sta ga stisnila in mu zlomila levo nogo.

— Nasadi v Zrinjskega ulici. Prefekto leto je mestna občina dala zasaditi Zrinjskega ulico na obeh straneh z raznim mladim drevjem, kakor breze, zamji itd. Kakor izgleda, delo ni bilo opravljeno preveč temeljito, ker se je večina tega drevja že v prvem letu posušila.

Cerkveni vestnik

Jubilajne duhovne vaje za gospodično blive šmihelske učenke in gojenke — bodo v zavodu de Notre Dame v Smihelu, ne kakor prvotno objavljeno, ampak v dneš od 16. do 19. avgusta. Vodil jih bo gospod dr. Ciril Potončnik, nemški spiritalist iz Ljubljane. — Iskreno vabljeni!

e) naj se šole popolnoma osvobodijo zunanjih kvarnih vplivov, da bo mogoče mirno in objektivno delo v šoli. S tega razloga morajo dobiti profesorji čim prej svojo stalnost;

f) naj se čim prej začne z zidanjem novih šolskih zavodov, kjer so potrebni, da se na ta način odmore vsem nehygieničnim in nezdramim razmeram, ki škodujejo po prenosljivih in neprimernih prostorih zdravju učencev in profesorjev;

g) glavna uprava naj v sporazumu s sekcijskimi upravami začne takoj s formiranjem strokovnih delovnih skupin za izdelavo šolskih učnih načrtov in potrebnih šolskih knjig;

h) naj bo javnost povsem točno poučena o šoli in njenih razmerah ter da bodo vestni šolniki zavarovani proti krivičnim obtožbam in sumnjam, naj se primerni slučaj objavi javnosti; primeri pa, ki bi škodili ugledu šole ali profesorskega stanu, naj se takoj preiščejo in krivci strogo kaznujejo.

3. Kongres narača glavni upravi:

a) naj preloži vprašanje zavarovanja profesorjev in njihovih družin v primeru bolezni;

b) naj se čim prej pravilno razvrstijo kontraktualni profesorji, ki so postali naši državljanji in so izpolnili vse zakonite pogoje za to. Prav tako naj se uredi razvrstitev profesorjev prejšnjih konfesionalnih šol in učiteljsvo glasbe;

c) naj se čim prej dobi proračunska in finančna možnost za napredovanje profesorjev, ki so izpolnili za to zakonite pogoje.

4. Kongres narača gl. upravi, naj čim tesneje sodeluje z vsemi prosvetnimi organizacijami in si prizadeva, da se čim prej ustanovi prosvetna zbornica.

Za prihodnji kongres je bil določen Mostar iz proročila o kongresu je razločno, da je bila ljubljanska sekcija z 20 člani kaj dobro zastopana in je pod vodstvom svojega agilnega predsednika prof. Grafenauerja zelo aktivno posegala v aktivno zborovanje, ki so bili domači vsi delegati popolnoma zaposleni.

Mesto Varaždin je goste kaj gostoljubno sprejelo in jim priredilo v ponedeljek zvečer razkošen banket. V proslah urah kongresa pa so številne skupine napravile več izletov po bližnji okolici tja do Pluja.

Jugoslavija gradi težko industrijo

»Jugoslovenski kurir« prinaša članek, ki se nanaša na povečanje železarn v Zenici in v katerem poudarja pomen, ki ga bo to povečanje imelo za jugoslovansko gospodarstvo in razvoj naše težke industrije.

Ko bodo izvršena vsa dela, ki so v načrtu, bo Zenica predstavljala nekaj, kar nima nobena država v Evropi in tudi ne sama Nemčija, čije industrija izvršuje povečanje naprav in naprav. Te naprave bodo najmodernejše, kar premore tehnika. Uporabljene bodo tehnične novosti, ki niso še nikjer, tako da bo Jugoslavija imela v težki industriji najmodernejše instalacije. Povečanje Zenice je samo del velikega programa, ki se ima v treh do petih letih izvršiti na polju našega rudarskega in topilniškega gospodarstva.

Znano je, da je Ljubija eden največjih in najboljših rudnikov železne rude v Srednji Evropi. Da je naša železna ruda po svoji kakovosti res prvovrstna, dokazuje tudi to, da so Nemci pripravljali kupovati vso količino železne rude pri nas. Jugoslavija dosedaj svojo rudno bogastvo ni racionalno izkoriščala. Mi smo rudo izvažali, potem pa smo jo predelano uvažali. Ta politika bo sedaj prenehala. Pripravlja se namreč načrt za gradbo plavžev v Ljubiji kakor tudi reorganizacija dela v Ljubiji in v Varešu. Z gradbo plavžev se bo Jugoslavija emancipirala od uvoza sirovega železa. Poleg tega je za višek produkcije teh plavžev zagotovljen trg v inozemstvu. Nemci bodo prevzeli ves višek, ker jim železne rude primanjkuje, pa jim bolj konvenira, če kupujejo v inozemstvu su-

rovo železo kot pa železno rudo.

Znano je, da tudi Tuzla, njena okolica in Majevica vsebujejo ogromna rudna bogastva: kameno sol, premog in ležišča petroleja. Rudno bogastvo v tem delu zemlje se bo upoštevalo pri izvajanju tega programa. Ležišča kamene soli so neprecenljive vrednosti za naše gospodarstvo. Dela na raziskovanju nafte normalno napredujejo in obljublja najboljša rezultate. Neprecenljive vrednosti je premog. Razen že omenjenega se bo vzelo v kombinacijo tudi izdelovanje koksa iz domačega premoga. Naš premog ima za koks potrebne lastnosti, toda treba bi bilo iz njega odstraniti gotovo količino žvepla in pepela. Kemijska industrija je toliko napredovala, da to ne predstavlja za izdelovanje koksa nobenega problema.

V zvezi s tem se bo rešilo tudi vprašanje normalizacije sedaj ozkotirne proge Brod-Sarajevo. To vprašanje bo toliko lažje rešiti, ker je dolini ustroj te proge zgrajen za normalnotirno železnico. Značaja te proge ni treba pojasnjevati, zlasti, če se vzame v poštev, da se že gradi jadranska železnica Belgrad-Banja Luka-Bihač-Split.

Prvi material, ki ga bo izdelala novo urejena železarna v Zenici, bo material za gornji ustroj normalnotirne proge Brod-Sarajevo.

V petih letih bo imela Jugoslavija svoje Porjenje, ki bo najmodernejše v Evropi. Tako z gospodarstev, političnega in socialnega gledišča je ta program največji v naši povojni gospodarski politiki. Investicije za izvršitev tega programa bodo znašale 600 milijonov dinarjev.

Dovoljenje za uvoz blaga iz Anglije

Ko je etopila 25. p. m. v veljavo kontrola uvoza, je Narodna banka zahtevala od uvoznikov, ki so blago uvažali iz nektrinskih držav, da ji prijavijo svoj uvoz iz preteklega leta, da bi tako imela podlago za izdajanje dovoljenj za plačilo uvoza za tistih 33 predmetov, ki so podvrženi kontroli. Sedaj je delo v glavnem izvršeno in Narodna banka že daje posameznim uvoznikom dovoljenje za uvoz iz Anglije in to do 50% od lanskega leta uvoza, ako niso letos pred veljavo kontrole, uvozili več. Na vsak način bo Narodna banka gledala, da dovoli uvoz teh predmetov samo do 50% od uvoza v preteklem letu.

V poedinem slučaju bo izgledala stvar sledeče: če je en uvoznik lanske leto uvozil teh 33 predmetov za 1000 funtov, bo letos dobil dovoljenje samo za 500 funtov. V slučaju, da je letošnje izkoristil 700 funtov, potem do konca leta ne bo mogel dobiti dovoljenja za nadaljnji uvoz.

Na vsak način pa bo uvoz iz Anglije večji, zato ker je bilo uvoženega veliko blaga predno je bila vpeljana kontrola uvoza. Zaradi tega se pričakuje, da bo uvoz iz Anglije v l. 1936 znašal več kot polovico uvoza v l. 1935. Kakor znano, uvoz ostalih predmetov, razn tistih 33 ni pod kontrolo in zaradi tega za to ni treba predhodnega dovoljenja Narodne banke.

Tekstilna industrija na V. Mariborskem tednu

Letošnji Mariborski teden bo imel predvsem gospodarsko obilje. Zato ni slučajno, da bo prireditelj posvečen v veliki meri tudi industriji, od katere živi pretežni del tukajšnjega življa. Industrija daje obsejnejmu Mariboru posebno karakteristiko, saj ga nekateri imenujejo z ozirom na visoko razvito tekstilno industrijo »Jugoslovanski Manchester«. Iz razloga, da je naše obradno mesto predvsem industrijskega značaja, se je uprava Mariborskega tedna odločila, da tudi letos s sodelovanjem naših industrijskih podjetij organizira na Mariborskem tednu veliko splošno industrijsko in specialno tekstilno razstavo, ki sta že lani vzbujali največ pozornosti naših in tujih obiskovalcev in dosegli prav lepe uspehe. Obe razstavi sta za Maribor velikega gospodarskega pomena, saj se bodo obiskovalci seznanili s tukajšnjo industrijo in spoznali naš Maribor tudi s te strani.

Za tekstilno industrijo, ki je v Mariboru na prvem mestu in za katero je namenjena posebna razstava na V. Mariborskem tednu, prednjači kemična industrija. To industrijsko panogo zastopa pri nas več tvornic, ki so znane ne samo v naši državi, temveč so priznane tudi v tujini. Na splošno bo na industrijski razstavi prikazana poleg mnogih industrijskih panog tudi kovinska industrija, ki je za naše narodno gospodarstvo zelo važna. Med zelo

važne činitelje v razvoju mariborske in okoliške industrije, moramo vsekakor šteti tudi razvoj mariborskih mestnih podjetij, predvsem električnega. Tu di mestna podjetja bodo na tej razstavi zastopana.

Nikdo ne bo oporekal, da je Maribor eno najvažnejših industrijskih središč naše države. Seveda se povojna industrija Maribora bistveno razlikuje od prejšnje. Zaradi ugodnih elektrifikacijskih razmer se je v Mariboru najbolj razvila tekstilna industrija, ki je predvojni Maribor ni poznal. Tej panogi industrije bo na letošnjem Mariborskem tednu posvečena specialna razstava.

Ker bo letošnja revija industrije prirejena v zelo velikem obsegu, so potrebni razsežni in takimi razstavami primerni razstavnii prostori. Zato je uprava Mariborskega tedna upoštevala željo industrijskih razstavljavcev in jim dala na razpolago vse prostore v pritličju meščanske šole v Cankarjevi ulici.

Številne prijave mariborskih industrijskih podjetij vseh panog jamčijo, da bosta velika splošno-industrijska industrija in specialna tekstilna razstava na letošnjem jubilejnim V. Mariborskem tednu res prava slika vse mariborske industrije.

Državne železnice in dobava premoga. Podpisana je uredba glede dobave premoga državnim železnicam. Razdelitev kontingentov premoga državnim in privatnim rudnikom v proračunskem letu 1935-36 je bila sledeča: Od mesečnega kontingenta 130.030 ton je odpadlo na državne rudnike 49.420 ton ali 38%, na privatne pa 80.610 ton ali 62%. V l. 1936-37 pa znaša mesečni kontingent 136.270 ton in pride na državne rudnike 53.220 ton ali 39.05%, na privatne pa 83.050 ton ali 60.95%. Mesečni kontingent je napram lanskemu letu povečan za 6240 ton. Uredba o gornji razdelitvi velja od 1. junija t. l.

Znižanje železniške tarife za kmetijske in gozdne produkte. Na zadnji seji tarifnega odbora, ki se je vršila pretekli teden v Sarajevu, je bilo sklenjeno, da se za prihodnjo sejo pripravi načrt za znižanje in reformo tarife za prevoz kmetijskih in gozdarskih produktov. To znižanje bi prišlo v poštev že za bodočo izvozno kampanjo. Zlasti se bodo upoštevali interesi lesne industrije, ki je zašla v težak položaj radi sankcij. Splošno znižanje blagovne tarife pa še ne pride na dnevni red, ker je potrebno to vprašanje še temeljitega študija.

Zahteve izvoznikov suhih sliv. Izvozniki sadja, ki so imeli zadnji čas več konferenc, na katerih so se bavili z vprašanjem izvoza suhih sliv, so izročili trgovinskemu ministru spomenico s svojimi predlogi in zahtevami. Izvozniki zahtevajo, da se prepreči izvoz suhih sliv iz krajev, v katerih slive sušijo. Obenem predlagajo, naj bi država dojala subvencije 2-3000 din. proizvajalci suhih sliv za gradbo sušilnic, tako da bi se bili fotsiral izvoz suhih sliv svezih sliv. Izvozniki so mnenja, da je državna intervencija glede cen letos nepotrebna. Izvoz naj bi se prepustil privatni iniciativi, ki razpolaga z dovoljnimi finančnimi sredstvi.

»Mentor« sta bila polna pesmic, ki jih je pisal »Dolenjevec Cene«, kakor se je Cvelbar podpisoval. Pozneje se je pod vtisi svojega trdega boja za obstanek — bil je navezan zgolj na instrukcije — vedno bolj osvobojeval tujih vplivov. Kako drugače — je bila njegova pesem komaj dve leti pozneje, naj pokaže njegova »Pesem volkov«:

Naša pesem je; dajte nam vsakdanji kruh! Tako kakor prej hajduki na rop, tako za to pesmijo gre ves naš trop, glejte, mi smo si bratje vsi!

Ne delimo si host, ne delimo ravn! koder eden drvi, tam drvimo vsi in živimo vsi ali stradamo vsi in tulimo vsi si povleja za krok.

Kulturni obzornik

Jože Cvelbar

(Ob 20 letnici smrti mladega človeka.)

Te dni bo dvajset let, odkar je padel na tirolski fronti v 21. letu svoje starosti kadet aspirant Josip Cvelbar, »umetnik z dušo in telesom, velik po duhu, plemenit po srcu, umetnik v poeziji, umetnik v slikarstvu, rojen pesnik in slikar.« Tako ga je označil njegov prijatelj dr. Josip Turk, sedanjí profesor na teološki fakulteti, v nekrologu v »Dolenjskih Novicah«, kjer je tudi še zapisal: »Znan je bil samo svojim ožjim prijateljem, napram katerim je bil vedno odkrit in ki vedo, kaj smo izgubili z njim.«

Josip Cvelbar je bil doma iz Prekopa pri Kostanjevici. Gimnazijo je študiral v Novem mestu, kjer je bil njegov sošolec med drugimi tudi sedanjí član ljubljanske drame Ivan Cesar, takrat tudi pesnik. Cvelbar je bil dve leti pred menoj v gimnaziji. Slovel je med dijaštvom kot slikar in kot pesnik. Ze kot petnajstletnik je priobčeval pesmi v takratnem glasilu slovenskega katoliškega dijaštva »Zori« in je ostal njen sotrudnik, dokler ni »Zora« med vojno prenehala izhajati. Ena njegovih prvih pesmi, ki jih je objavila »Zora« l. 1910, pod uredništvom Franceta Steleta, je bila »Dolenjska«, značilna zanj zaradi velike povezanosti z njegovo deželico, ki so ji bile posvečene vse njegove misli, kot bomo še videli:

Moja ženka bo Dolenjka, ki bo imela hišo belo z modrim pasom pod goro. Moja ženka bo kmetica rdečelična, hčerka polja, travnikov. Moja ženka bo imela kočjo belo s tremi okni nizkimi. Pa na oknu enem raste rožmarin bo, pa na oknu drugem cvetel nagerlin bo, pa na oknu tretjem dišal nagelček. — Ženka bude - hčerka polja, jaz pa — sin vinogradov!

Cvelbar se je v svojih pesniških prvenecih nanašal na narodno pesem. Predvojna »Zora in

Borza

Dne 9. julija 1936.

Denar

Med devizami so popustili tečaji Amsterdama in Bruselja, učvrstila sta se Newyork in Pariz, ostali tečaji so ostali neizpremenjeni.

V zasebnem kliringu je tečaj avstrijskega šilinga na ljubljanski borzi popustil na 8.76—8.86, na zagrebški borzi se je malenkostno učvrstil na 8.755—8.855 (8.805), dočim v Belgradu ni notiral. Grški boni so na zagrebški borzi popustili na 27.40 do 28.10 (27.75), na belgrajski borzi so notirali 27.65 do 28.35. Angleški funt je na ljubljanski borzi notiral 238 denar, na zagrebški ni notiral, v Belgradu pa se je učvrstil na 237.20—238.80. Španske pezele so na zagrebški borzi notirale 6.60 denar.

Nemški čeki so na ljubljanski borzi beležili nižje kot včeraj in sicer 13.70—13.90, v Zagrebu so tudi popustili in sicer na 13.58—13.78 (13.68), za konec julija so notirali 13.52—13.72 (13.62), za sredo avgusta 13.50—13.70 (13.60) in za konec avgusta 13.55—13.75 (13.65), na belgrajski borzi so notirali 13.56—13.79.

Italijanske klirinške nakaznice so na belgrajski borzi notirale 320 blago.

Ljubljana. — Tečaj s primom.

Amsterdam 100 hol. gold.	2961.01—2975.61
Berlin 100 mark	1752.05—1765.93
Bruselj 100 belg	734.46—739.53
Curih 100 frankov	1424.22—1431.29
London 1 funt	217.84—219.90
Newyork 100 dolarjev	4313.60—4349.91
Pariz 100 frankov	288.39—289.83
Praga 100 kron	180.76—181.86

Curih. Belgrad 7, Pariz 20.2525, London 1533, Newyork 305.375, Bruselj 51.625, Milan 24.10, Madrid 41.95, Amsterdam 207.95, Berlin 123.20, Dunaj 57.90, Stockholm 7905, Oslo 77, Kopenhagen 68.45, Praga 12.70, Varšava 57.70, Budimpešta 60.50, Ate-ne 2.90, Carigrad 2.45, Bukarešta 2.50, Helsingfors 6.67, Buenos-Aires 0.83.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% investicijsko posojilo 83—84, agrariji 47—48, vojna škoda promptna 363—365, be-gluske obveznice 67.25—68.25, 8% Blerovo posojilo 82.25—83.25, 7% Blerovo posojilo 73—74, 7% po-sojilo Drž. hip. banke 86—88.

Zagreb. Državni papirji: 7% investicijsko po-sojilo 83 den., agrariji 48—49, vojna škoda ult. sept. okt. 365 den., 6% dalm. agrariji 66 den., 7% stab. pos. 82.50—83.50, begluske obveznice 68.50 den., 8% Blerovo posojilo 83.50—85, 7% Blerovo po-sojilo 74.50—75, 7% posojilo Drž. hip. banke 85.50 do 87. — Delnice: Priv. agrarna banka 232—234, Trboveljske 135—140 (130—135), Sečurana, Osijek 115—135.

Belgrad. Državni papirji: 7% investicijsko po-sojilo 83.50—84, agrariji 48.25—49 (48.25—48.50), vojna škoda promptna 364.50—365 (365—365.50), begluske obveznice 69.25—69.75, 7% Blerovo po-sojilo 74.75—75.50, 7% posojilo Drž. hip. banke 82.50—83 (82.50). — Delnice: Narodna banka 6250 den., Priv. agrarna banka 233—235 (235—236).

Žitni trg

Novi Sad, 9. julija 1936. Koruza: bačka, srem-ska, banaska 99—100, bačka ladja Tisa in Dunav 99—100. — Vse ostalo neizpremenjeno. Tendence prijazna. Promet srednji.

Živina

Ptujski sejmi. Konjski in goveji sejem v torek, dne 7. julija, je bil, kar se tiče dogona, prav dobro založen in tudi kupčija je bila dobra. Prignali so 85 volov, 377 krav, 23 bikov, 49 juncev, 86 telic, 3 teleta in 172 konjev, skupaj 795 glav živine. Od teh so prodali 282 komadov. Na sejmšči se je bilo ogromno ljudstva in je bilo živahno kakor le redko-kdaj. Cene živini so od zadnjega sejma nekoliko posekočile in so bile naslednje: Voli 3.55—4.50 Din, krave 2.50—4 Din, bikji 3.00—3.50 Din, junci 2.50 do 3 Din, telice 2.25—4 Din za kilogram žive teže; cene konjem se niso bistveno spremenile in sicer so jih prodajali od 350—3200 Din komad, žrebeta pa od 800 do 1300 Din eno. — Prihodnji konjski in goveji sejem bo 21. t. m.

Svinjski sejem v Ptuj, ki se je vršil v sredo, dne 8. t. m., je bil eredenje založen, kupčija pa je bila dobra. Prignali so 273 ščitarinjev, prodali pa 109 komadov. Cene se od zadnjega sejma niso bist-veno spremenile in so bile naslednje: Prskurtarji 5.50 Din, mašne svinje 6 Din, plemenake 4.50—5 Din za kilogram žive teže; mrtve teže 8—8.50 Din, prasice, stare do 12 tednov, so prodajali po kakovosti od 50—130 Din komad. — Prihodnji sejem za prašiče bo 15. t. m.

Med nami je zakon močan in strog: Kedor je bolan in ne more na rop, tisti je svojim tovarišem rob, tisočim — vsak mu pripravi svoj grob.

In kdor si najzadnji obilne kri raz gobec, se mu prav takisto zgodi... Vzemimo tuleč gremo sili od tod, dokler ne omaga kdo drugi na poti!

Zaradi prestatih naporov za svoj obstoj je Cvelbar tik pred vojno nevarno zbolel in je sredi leta moral zapustiti šolo Doma v Prekopi se mu je bolezen še poslabšala, tako da je že obupal nad svojim življenjem. Ko se je že vsem zdelo, da je njegova usoda zapečatená, pa se mu je iznenada jelo obračati na bolje. Kako je potem živel, pripo-veduje v nekem pismu: »Če se ozrem nazaj, nič lepega, nobenega solnčnega žarka ves tagas, tako da sem prekel preteklost sam ne vem kolikokrat, ampak kadar se vrne, je spet ravno tak.«

Veren odsev tega razpoloženja so njegove pes-mi. Lahko se reče, da je naravnost preroška nje-gova pesem »Blisk« (iz l. 1913.):

Zabliskalo se je čez širno nebo — Ti greš. Ali si blisku brat in prišla je tvoja dolžnost, da zdaj ga odhajaš iskat?

»O, da sem jaz blisku brat, da planil na niah bi čez vso to ravan neskončno v tujino, v noč — tam blisk bi sam delal si dan!«

Glej, v vrstah odle se na daleki jug vse ptičice — ali si njihov brat in bo te ponesla mehka perot med sestrice nje svatovat?

»Da, dušica moja, ptica sem jaz, ki Bog ji ustvaril je mehko perot, da gre, se ne vrne: nagon ji umre in v zraku za njo se zabrisa pot!« (Podčrtal jaz.)

Ko je med vojno moral oditi k vojakom, je postal prijatelj Bogumilu Gorenjku (Janezu Puc-lju), pesniku predvojne »Doma in sveta«, svojo fotografijo s posvetilom: »Za odhodnico: ko me ne bo več kost pri kosti, se spomni kedaj človeka — prijatelja, ki bi rad živel z drugimi, a je šel:

FLIT izdelan po znamenitih receptih — uničuje zanesljivo.

ZAHTEVAJTE IZREČNO FLIT V PLOMBIRANIH, ORIGINALNIH ROČKAH

Spot

(Glej poročila na 7 strani.)

Lahkoatletsko prvenstvo za moštva

Igrišče ASK Primorja, soboto, 11. t. m. ob 17, nedelja, 12. t. m. ob 16.

Zadnji termin za izvedbo lahko atletskega pr-venstva države za moštva bo izkoristil državni lahko atletski prvak, Akademski Sportni Klub Pri-morje, da pregleda vse svoje aktivne vrste in isto-časno skuša tudi v nadalje braniti ponosni naslov državnega prvaka v lahko atletiki za moštva, ki se ga je priboril trikrat zaporedoma.

ASK Primorje pošlje v borbo svoje najboljše moči, ki jih bodo predvodili državni reprezentanti in rekorderji Krevs, Goršek, Gabršek, Martini, Czurda, Zorja A., Srakar F. itd. Borbe bodo zani-mive v vseh disciplinah, najbolj ogorčene pa v te-kih na srednje proge in skokih, kjer se srečajo najbolj izenačene moči.

Tekmovanje se vrši za vse štiri razrede, prvi in drugi razred se vršita oba dneva, tretji samo v soboto, četrti pa samo v nedeljo.

Odbor lahkoatletskih sodnikov JLASa. (Služ-beno.) V soboto, dne 11. t. m. ob 17 in v nedeljo, dne 12. t. m. ob 16, se vrši na igrišču ASK Pri-morja lahkoatletsko prvenstvo Jugoslavije za mo-štva. Sodelovanje vseh zveznih sodnikov obvezno. Sodniški zbor se bo konstituiral na licu mesta. Zbor v soboto najpozneje ob 16.15, v nedeljo ob 13.15. Prinesite s seboj ure časomerilke. — Tajnik.

Olimpijski deseterboj

Maribor, 7. julija.

V soboto 11. in v nedeljo 12. julija se vrši v Mariboru na športnem prostoru SK Železničar državno prvenstvo v olimpijskem deseterboju. V okviru tega tekmovanja se vrši tudi mednarodni juniorski lahkoatletski meeting in lahkoatletske tekme v raznih drugih disciplinah. Nastopilo bo rekordno število domačih in inozemskih atletov. Dosedaj so prijavili svoje sodelovanje sledeči klubi: Ilirija in Primorje iz Ljubljane, Hašk, Con-cordia in Marathon iz Zagreba, Sašk iz Sarajeva, mariborski klubi Maraton, Železničar in Rapid, varžadinska Slavija ter GAK iz Gradca. Pričaku-jejo se še prijave belgrajske Jugoslavije in novo-sadske Vojvodine. To bo ena največjih lahko-atletskih prireditelj, kar jih je bilo letos v državi. V deseterboju bo najbrže dosežen nov državni rekord. Discipline olimpijskega deseterboja so naslednje: Prvi dan tek 100 m, 400 m, skok v vi-šino in daljavo in suvanje krogle. Drugi dan: tek 1.500 m, 110 zapreke, met diska in kopja ob pa-liel. Juniorji pa bodo nastopili v sledečih pano-gah: tek 100 m, 1.000 m, stafeta 4 × 100 m, su-vanje krogle, diska, kopja, ter skok v višino in daljavo. Poleg tega so na sporedu še seniorske discipline: tek 1000 m, 3000 m in stafeta 400 × 300 × 200 × 100 m. Začetek tekem bo v soboto ob 5 popoldne, v nedeljo pa ob pol 4 popoldne. Po-kroviteljstvo nad temi tekmami je prevzela mesti-na občina mariborska, ki je poklonila za prvaka v olimpijskem deseterboju krasen pokal.

kamen, ki ga zaženeš kvišku, ne more obviseti pod nebom. — Judenburg 27. decembra 1915.

Kako je poslej živel, nam zgovorno pripovedu-jejo njegovi dnevniki, pesmi in slike iz vojaškega življenja. Pripovedujejo nam tudi njegova pisma prijateljem. V njih se hero želje, kakor tale: »Da bi prišel še enkrat nazaj, vsaj za nekaj dni, za en trenutek pomladi tam doli! Bog, to bi bilo nebeško, da bi prišel enkrat zopet v mojo zlato Dolenjsko in da bi videl zopet enkrat kako znano oko, potem pa sem v paradiz!«

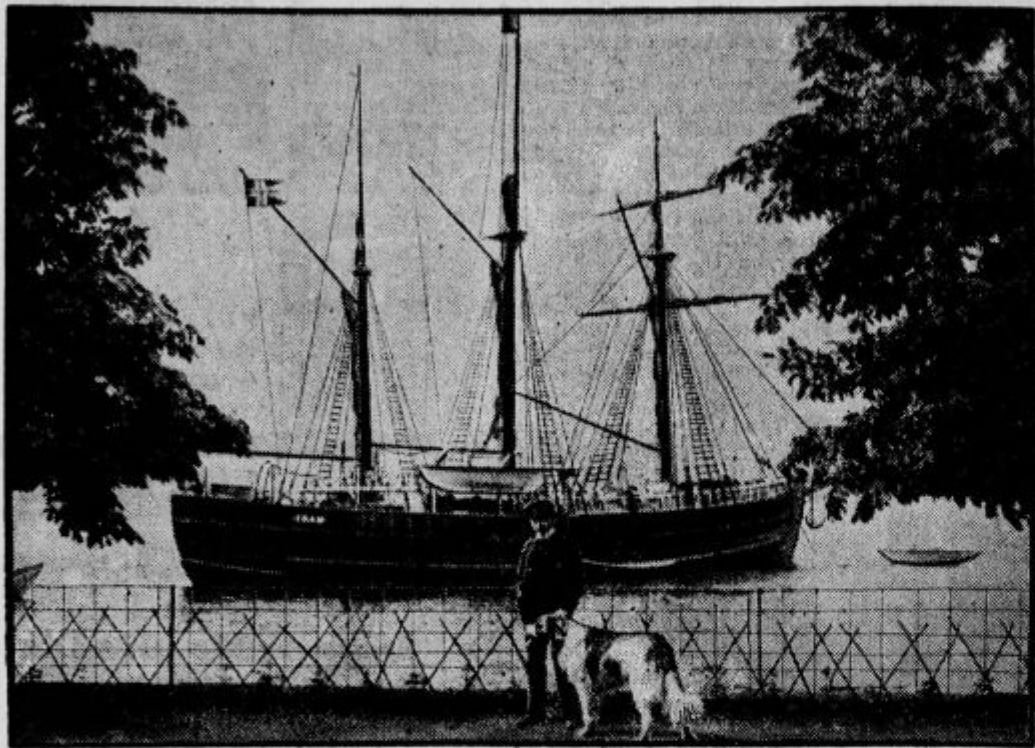
Ta njegova želja, kakor je bila skromna, se Cvelbarju ni izpolnila. Dne 10. julija l. 1916 ga je zadela na italijanskem bojišču na Tirolskem dum-dum kroglja v trebuh in v desno roko. V brezupnem stanju so ga prenesli v brigadno sanitetno bolniš-nico, kjer pa je drugega dne izdihnil. V njegovem legitimacijskem toku — ki smo ga nosili vsi vojaki pri sebi za slučaj smrti — so potem našli zabele-ženo njegovo poslednjo željo:

»Kein einziger Wunsch ist mir je auf Erden erfüllt worden, weder der liebste noch der heilig-ste. Das ist mein allerletzter: ich bin ein Slovene; nichts ist für einen solchen schrecklicher, als in einer toten, fremden Erdscholle den ewigen Schlaf zu schlafen. In der heiligen Heimat der da läßt es sich süß den ewigen Traum träumen, dort, wo die Erde auch für die Toten lebt, die Blumen auch für sie blühen, in meinem teuren, geliebten Unter-krain, in Kostanjevica. O, wüßte ich heute, ob der Wunsch nicht auch so ein wahnsinniger ist, wie es die übrigen waren.«

Ta strastna ljubezen do slovenske domovine je sicer ganila visoke nemške častnike, Cvelberjeve poslednje želje pa le niso uslišali, ker je najbrže tudi niso mogli, če bi jo prav hoteli. Pokopali so ga v skupnem grobu, kjer se je medtem že zabri-sal vsak sled za njim. Njegovo zapuščino: pesmi, štiri dnevniki in mape z risbami je prezela Cvel-barjeva nevesta Frida D. iz Kostanjevice, sedaj poročena v Sanghaju na Kitajskem. Izročila jo je nazaj meni, potem pa prof. Ljotzu Turku v No-vem mestu, da jo pripravi za natis. Objava celotne Cvelbarjeve zapuščine po tolikih letih po umetni-kovi smrti bi gotovo pomenila veliko odkritje. Saj ga ni primera v naši literarni zgodovini, da bi izšlo zbrano delo skoraj povsem neznanega in po-membnega umetnika šele 20 let po njegovi smrti.

Anton Podbevšek.

Iz zgodovine potovanja na Severni tečaj Slavna ladja „Fram“

Sloveško ladjo polarnega raziskovalca Nansena so spomladan leta 1936 na Norveškem potegnili na suho in jo majnika meseca spravili na varno v spomin na slavno delo, ki jih je ta ladja s svojim moštvom v preteklosti izvršila.

Ze v davnih časih so pogumni možje silili proti severu, čeprav so takrat imeli le majhne in šibke ladje. Vkljub temu pa so ti junaki premagali marsikako morskotno težavo ter so se naselili na Grönlandiji in na Islandiji. Pozneje v novem veku so se množila prizadevanja, da bi našli prehod čez severni tečaj na sibirsko stran. Sprva so prednjačili Angleži, toda leta 1794 je Holanec Viljem Barents prodrl do Nove Zemlje. Tam ga je ujela polarna noč ter je moral prezimiti tamkaj v večnem ledu. Njemu sledile imena Hudson, Munch, James Cook, John Ross, Parry, John Franklin ter celo nekaj nemških in avstrijskih imen. Vsaka taka ekspedicija pa je terjala svoje žrtve. Nobena ladja se ni mogla ustavljati pritisku silnih ledenih plošč, katere so prej ali slej zmele skoro vsako ladjo, katere so se oklenile.

Nazadnje pa je nastopil velik mož — Norvežan Fridtjof Nansen, kateri si je tudi prizadeval, da bi našel pot proti severu ter ugotovil, ali se tamkaj da živeti. Ukvarjal se je z dvema vprašanjema: po kateri poti bi bilo treba kreniti, da bi prišel do cilja, in kakšno ladjo bi moral imeti, da bi vzdržala pritisk ledenih gora. Ker so ob grönlandski obali našli les, ki je prihajal od Eskimov na Aljaski, in les, ki so ga prinesle v morje sibirskie reke, je Nansen iz tega sklepal, da mora od Aljaski in Novosibirskih otokov prihajati proti Grönlandiji morskotni tok, ki teče naravnost čez severni tečaj ali pa vsaj prav blizu tam. Nansen je takoj dejal, da je treba porabiti ta tok. »Ne ememo plavati proti toku, pač pa mora tok nas nositi s seboj. Potrebujemo samo še primerne ladje!« Sedaj se je posvetil le temu vprašanju, kako bi se dala narediti taka primerna ladja. Tako je nastala sloveča ladja »Fram-Napreje«. Ta ladja je edina ladja na svetu, ki je prišla najbolj daleč na sever do 86 stop. 14' severne širine, ter najbolj daleč na jug do 78 stop. 42' južne širine.

Posebnost te ladje, ki je bila zgrajena po Nansenovi zamisli, pa je bila v tem: Trup ladje mora biti tako zaokrožen, da ga led nikjer ne more zgrabiti. Še bolj važno pa je, da je ladja tako narejena, da se med trenjem ledenih plošč ne da spraviti pod nje, ampak ostane vedno na vrhu. Zato mora biti ob straneh tako trdno zgrajena, da vzdrži večji pritisk, kakor pa je sama težka. Kadar je ladja taka, se iz objema ledenih plošč, ki jo hočejo zmeti, sama izmuzne. Čeprav so vsi tedanji ladjedelci rekli, da je Nansenova zamisel nora, se Nansen ni ustrašil, ampak je dal narediti prav tako ladjo. In poleti leta 1893 je z 12 tovariši odplul na novi ladji »Fram« proti Severnemu ledenemu morju. Ladja se je dobro držala ter se spretno izmikala objemom smrtonosnega ledovja. Na tej ladji so junaki pomorski prezimili v noči polarne zime. Dne 9. oktobra pa jih je prebudil silen ropot. Ledene mase so zajele ladjo in jo začele mleti s strašno silo. Toda vse ni nič pomagalo. Ladja je prešla nevarnost ter se gladko zmuznila na površje. Tri leta je ladja »Fram« tako vozila po ledenem severu.

Nansen sam je 14. marca leta 1895 s poročnikom Johannsenom zapustil ladjo ter se s pasjimi sanmi in čolnom napotil proti severnemu tečaju. Dne 8. aprila sta dosegla 86 stop. 13' severne širine, najbolj severno točko, ki jo je kdaj dosegel človek. Strašno je bilo njuno trpljenje, ko sta pri 40 stop. mraza morala hoditi v premočenih oblekah. Skoro dve leti sta oba junaka tako popotovala sama po skrajnem severu. Meseca avgusta leta 1896 pa so se vsi srečno vrnili na Norveško.

Pod vodstvom Otona Svedrupa je ladja »Fram« leta 1898 vnovič odplula na sever ter se srečno vrnila 6. avgusta leta 1902. Meseca junija leta 1910 pa je Roald Amundsen popeljal ladjo »Fram« proti južnemu tečaju. Dne 14. decembra 1911 je Amundsen razobesil norveško zastavo na južnem tečaju.

Sedaj pa so slavno ladjo Norvežani slovesno shranili v posebnem poslopju, katero so zgradili nalašč za njo, da jo bodo ljudje lahko hodili gledat in občudovat junake, ki so na tej ladji za vedno proslavili norveško ime. V kraljevi navzočnosti so jo 20. majnika letos spravili v njeno zadnje pristanišče.

Z ženskami je križ

Bernard Shaw je bil nekoč povabljen na večerjo in je sedel v družbi treh starejših dam. Vsi štirje so bili ves večer tihi, čemur so se vsi čudili, ker so bile dame znane gostobesednice, o B. Shawu pa tudi gre glas, da je družaben, čeprav menda malo jidek. Po večerji so ga gospodje izpraševali, kaj je bil vzrok molčanju. B. Shaw jim je pojasnil takole:

»Gospodje, mene ne zadene prav nobena krivda. Jas sem se trudil, da bi se razpletel kak pogovor, toda dame niso hotele.«

»??«

»Naprej sem se po vseh pravilih lepega vedenja obrnil k svoji desni sosedici in ji rekel, da je še vedno dobro ohranjena in da bi rad vedel, koliko let je že stara. Toda dama me je divje pogledala in se obrnila na desno, tako, da sem precej videl, da do kakšnega živahnega razgovora ne bo prišlo.

Ker vljudnost zahteva, da moški posveča pozornost poleg sedeči dami, sem nagovoril damo na levi.

Dejal sem ji, da se mi zdi, da je že zelo v letih, vendar, da me pa zelo zanima, ali je njena živahna in sveža rdečica na licih naravna ali umetna. Namesto odgovora je začela drobiti kruh.

Kljub dvojnemu neuspehu sem nagovoril gospo, ki je sedela meni nasproti. Na moje vprašanje, ali ima hčerko, je odgovorila, da jo ima, da je hči stara 22 let in da je bila tudi povabljena k tej večerji. Nato sem jo vprašal, ali misli, da se bo hčerki nocoj posrečilo najti ženina, ko je tako malo mladih gospodov povabljenih. No, sedaj pa tudi ta dama ni hotela več govoriti.

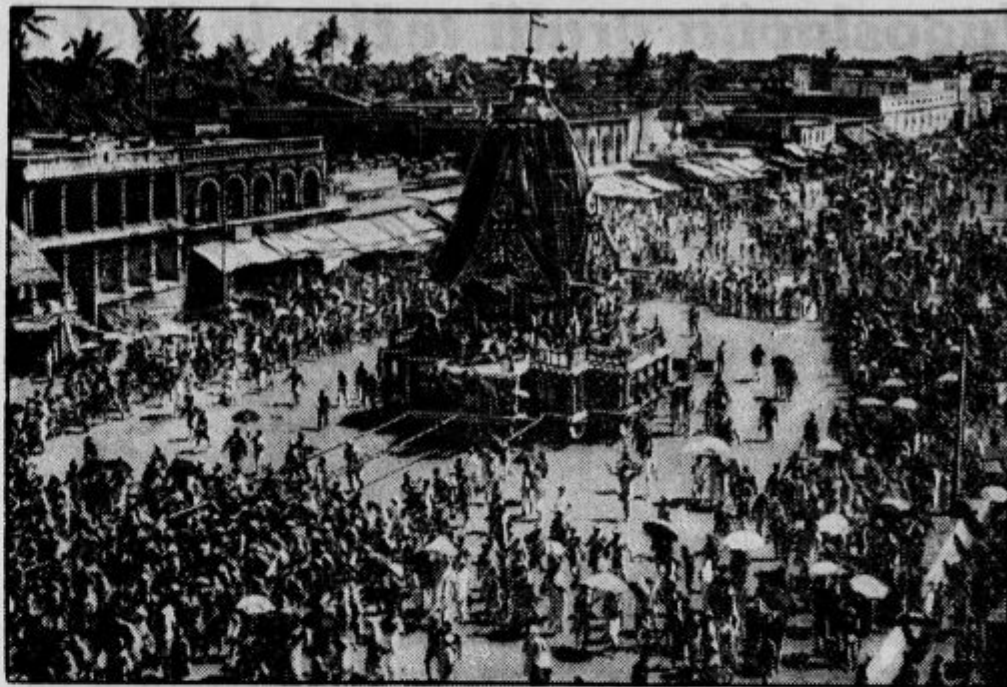
»Zdravnik: »Povejte mi no, gospod Glažar, ali imate večkrat močno in neprijetno žejno?«

Bolnik: »Neprijetno žejno? Tisto pa ne! Nikdar ne počakam, da bi postala neprijetna!«

»Sedaj pa ne pojdem prej iz vaše sobe, dokler mi vsega ne plačate, najsi sedim tukaj 6 tednov.«

»Kaj pa, ko bi vam polovico plačal?«

»Ostanem le 3 tedne.«

Indijska procesija voz, katere je vsako leto v mestu Puri na vzhodni obali Indije. Na voze so kipi poganskih božanstev. To procesijo hodijo gledat ljudje od blizu in daleč.

Jamski človek v Evropi Celo jamsko mesto v španski Andaluziji

Učenjaki nas uče, da je v davni dobi nekoč evropski prebivalec prebival v jamah. Malokdo pa ve, da imamo jamske ljudi v Evropi še dandanes. Resnično je čudno, da je v španski Andaluziji nešteto skalnih jam, v katerih že od nekdaj prebivajo ljudje. Potopisec, ki je prepotoval te kraje, takole popisuje, kar je videl:

Jamske prebivalce najdeš ne le ob oddaljeni južnovzhodni obali, ne le v gorovju, ampak celo blizu mest, takorekoč pred vrati takega mesta, kakršno je Granada. Tukaj jih živi stotine. Na skalovju, v katerem so vdolbene njihove jame, raste polno kaktjev in agav. Jame najbolj premožnih med njimi so opremljene z vsem mogočim razkošjem. Celo električno razsvetljavo imajo napeljavane v jame.

Jamski prebivalci imajo kar celo mesto. To mesto leži kakih 50 kilometrov vzhodno od Granade ter se imenuje Purullena. Tam mimo ne vozi nobena železnica, noben vsiljiv voditelj tujeve ne vodi semkaj ljudi. Semkaj prihajajo le pešci, ki so potujoči andaluški rokodelci. Ko bi bilo drugače, bi bilo to jamsko mesto prava znamenitost za tujece, prava senzacija, kakršno morajo gledati drugje, kjer pa je vse ponarejeno nalašč zato, da tuji hodijo tja. O čem takim pa v tem jamskem mestu ni govora. To mesto je bilo, je in bo ostalo tako, kakršno je bilo že pred mnogimi stoletji: nespremenjeno, originalno, svojevrstno. V tem mestu je eno samo prenočišče. Tam lahko spiš na golih tleh. S pisanimi konjskimi odejami pa se lahko odeneš. To prenočišče spada med tiste redke hiše, katere so v mestu Purullena. To so majhne, preproste kamnite zgradbe, med njimi cerkev, trgovina in krčma. Vse drugo pa je jamsko stanovanje. Tamkaj v jamah prebivajo ljudje, kakor so prebivali že v pradavnih časih.

Nekdanji španski diktator Primo de Rivera si je zaman prizadeval, da bi bil te prebivalce preselil v bolj sodobna stanovanja. Človeku se vsa ta pokrajina dozdeva kakor ena sama pravljica. Čudovite stožčaste skale delajo vso pokrajino fantastično raztrgano. V teh ostrih zobčastih skalah se ti prikaže stotine, ako ne tisoče črnih lukenj. Kamorkoli pogledaš, povsod vidiš posejane te črne pike. Te luknje so vhodi v skalna stanovanja. Razjedeni skalnati zobci so izprani od dežja. Nekateri so podobni starim gradovom, nad katerimi mole kvilsku stražni stolpi, katere kronajo zobčasti nadzidki.

Toda tega vsega niso naredili ljudje, pač pa je vse to ustvarila muhasta narava. Ljudem je bilo treba le preseliti se v te jame. V skalovje so morda izdoblili še nekaj odprtih za nekaka okna, pa je bilo stanovanje narejeno za rodove dolgih stoletij. Kamorkoli se ozreš, nikjer ne vidiš skale, ki bi ne imela preluknjanih sten in strmin, skozi katere prebivalci hodijo v svoje jame.

V mali trgovini dobiš ribe, orjaške melone in pa kruha. Pa kakšnega kruha! Vse je mehak, da ga lahko lomiš, pa vendar ima čudne robove, ki te spominjajo na zveržene okraske. Tak kruh dobiš samo v tem jamskem mestu, sicer pa nikjer drugod na svetu! Obrazi ljudi so nekam topi. Pozna se jim pač, da je praded prav tako prebival, kakor danes prebiva njegov pravnuk, da pač zre navzdol v naročje materi zemlji. Ti andaluški jamski ljudje pa so brez posebnih želja, brez potreb in so čudovito dobrodušni. Vedejo se prijazno in so videti vajeni občevanja. Mladi fantje nosijo lepe pisane samovence okoli vratu ter živo barvaste pasove okoli života.

Ko sem peš prehodil vse španske dežele, sem prišel tudi tukaj mimo tega kraja. Živel, jedel in spal sem z jamskimi prebivalci. Pripovedoval sem jim o deželah, odkoder prihajam, o svetovni vojni. Te dežele so komaj po imenu poznali. Zelo pa so se čudili, ko sem jim pokazal kovani denar teh dežel ter jim pripovedoval, da tamkaj ni več jamskih prebivalcev.

Na svojem potovanju po španskem vzhodu in jugovzhodu pa sem videl, da ti jamski prebivalci nikakor niso najrevnejši med revnimi. Videl sem kmete, ki žive v nepopisni revščini, kmete v žarečih kamnitih krajih brez vsake vode, ki lakote umirajo vkljub temu, da so nepopisno skromni ter zadovoljni s hrano, katero jim daje tistih nekaj sadežev kaktjev, ki tamkaj raste. Hodil sem po krajih, kjer male kamnite hišice razpadajo. V teh razpadlih hišicah sem videl okostja živali, ki so pričala, da so od domačih živali siromakov, ki so tukaj živeli. Prebivalci so morda pomrli ali pa so se izselili, pokrajina pa je bila cele dneve hoda naokoli brez ljudi. Tako je bilo na primorju okoli Murcije, Kartagene in Almerije. Toda že takrat, preden sem prišel v jamsko mesto, sem vedel, da jamski prebivalci morejo vsaj živeti, medtem ko morajo ubogi kmetje obupavati. Jamski prebivalci v Španiji torej nimajo najslabše usode.

Pri slovečih teniških tekmah v Wimbledonu na Angleškem je v skupini dam zmagala Američanka Helen Jacobs.

V past sta šla

Dva mladostna pokvarjenca, stara po 19 let, sta v francoskem mestu Avignonu najela avtotaksi ter prosila šoferja, naj ju popelje nekoliko na sprehod. Ko sta bila zunaj mesta, sta velela šoferju, naj obstane, nakar sta mu nastavila samokrese in zahtevala od njega denar. Šofer jima je izročil 50 frankov, vendar roparja s tem nista bila zadovoljna. Rekla sta, da ga pustita živeti le, če jima bo več dal. Napadeni šofer jima je zatrjeval, da nima več denarja, nakar sta tolovaja predlagala, naj ju popelje v bližnje mestece Malletmort, kjer naj iz neke kavarne telefonira svojim sorodnikom, da prinese odkupnino zanj. Nato sta mu velela stopiti v avto in odpeljati v bližnji kraj. Vedno sta držala v roki napete samokrese. Pred kavarno je šofer ustavil ter v spremstvu obeh razbojnikov stopil noter. Toda v kavarni je bilo vse polno gostov, kar je šoferju dalo pogum. Naglo se je okrenil ter planil v prvega razbojnika. Naglo ga je imel na tleh. V splošnem diranju pa je drugi pobegnil, vendar so ga kmalu nato prijeli.

„SLOVENEČ“ pred 60 leti:

V soboto 8. julija 1876.

Razne reči.

— V okrajni zastop ptujski je med 40 udi vled malomarnosti narodne stranke izvoljenih samo 15 do 18 narodnjakov.

Vinogradska razstava in vinotrtivo v Mariboru 1. 1876. Škod avstrijskih vinorecev se 20. septembra t. l. začne in 23. konča. Vdeležiti se ga smejo deželani vseh dežel brez razločka. Razpostava in vinotrtivo se bode vršilo med 17. in 24. septembrom. Na razstavo pridejo: V 1. skupino: vina. V 2. skupino: stranski izdelki vinstva. V 3. skupino: grozdje. V 4. skupino: posede, stroji in tvarine. V 5. skupino: podučila in književnost gledé vinstva in kletarstva. V skupino 1. ni 2. smejo se od razstavnikov samo izdelki dežel avstrijskih pošiljati, v skupine 3., 4. in 5. pa predmeti iz vseh dežel brez razločka. Nadrobni pregledi in naznanilni listi se na zahtevanje brez poštnine dopošiljajo, in se za brzo naznanjenje določenih adres uljudno prosi.

V Mariboru junija meseca 1876.

Središčni odbor.

Jamski tenor — presrečni oče poje: »Spavaj, moj, deteček zlatot!«

Zopet nova ameriška norost! Bogate Američanke v Floridi so si začele krajšati svoj dolgčas tako, da so začele prirejati tekme, katera izmed njih ima lepše oči. Da bi pa razsodnikov ne premotil kak lep obraz, so si vse zakrile druge dele obraza ter razstavljajo sedaj samo svoje oči.

Zadnja pot Jerneja Ložarja

Ljubljana, 9. julija.

Zalni pogrebni spreved za pokojnim Jernejem Ložarjem je bil danes ob 5 popoldne. Spremlil se je v veličastno manifestacijo simpatij, ki jih je pokojnik užival tako s strani raznih ustanov, organizacij in s strani svojih številnih prijateljev. Pred pokojnikovim domom na Sv. Petra cesti se je zbrala ogromna množica občinstva. Cerkvene obrede je opravil ob asistenci župnik g. Petrič. V imenu tovarišev obrtnikov in seborov se je v toplih besedah poslovlil od blagopokojnega Jerneja Ložarja bivši podpredsednik Zbornice za TOI g. Ivan Ogrin, ki je v svojem govoru naglašal predvsem: »Bil si človek dobrega srca. Marsikomu si pomagal z nasvetom, mnogo pota in časa si žrtvoval za druge. Kot obrtnik si bil na mestu. Prepotoval si srednjo Evropo in prinesel našim obrtnikom polno pobud. Doma si se uveljavil kot prvovrsten mojster. Prinesel si nam tudi polno iniciative za naše prosvetno izobraževalno delo. Skrbel si za obrtno politiko, bil si soustanovitelj in neumorni delovni član Obrtne zveze ter mnogih drugih obrtniških organizacij, v Zbornici za TOI si neumorno deloval nad 20 let, kjer si je pridobil mnogo zaslug. Več let si tudi delal kot zastopnik obrtnikov v občinskem svetu in si obrtnikom mnogo koristil. Svoji družini si bil skrben oče. Tvoj spomin ostane med nami!« Peveki zbor »Ljubljane«, pomnožen s pevci Kat. društva rokodelskih pomočnikov, pod vodstvom g. Wagnerja je pred hišo zapel: »Človek glej spoznanje tvoje«. Razvil se je nato velik žalni spreved. Na čelu spreveda so nosili zastavi Rokodelskega društva in »Ljubljane«. V sprevedu so pred kredo nosili veliko krasnih vencev. Tako so vence darovali Rokodelsko društvo, Združenje krojačev, Gostilničarska zadruga, Obrtna zveza in druge organizacije ter številni zasebniki. V sprevedu so zastopali Rokodelsko društvo predsednik kanonik Stroj ter vsi odborniki s številnim članstvom. Za kredo in za sorodniki pa so stopali razni ugledni predstavniki.

Mestno občino so zastopali gg. župan dr. Adlešič, z občinskimi svetniki, kanonikom dr. Klinerjem, Musarjem in drugimi; cerkvene oblasti stolni dekan dr. Kimovec in več duhovnikov; Zbornica za TOI sta zastopala komisar dr. Logar in tajnik dr. Pless; Zadrugo krojačev g. Iglje, Zdrženje trgovcev g. Pavlin in tajnik g. Smuc; Gostilničarsko zadrugo gg. Maček, Banko in Zupančič. Častno je bilo zastopano tudi gasilstvo, in sicer s tremi najstarejšimi člani gg. Medicem, Lahajnarjem in Breskvarjem. V sprevedu je bilo ogromno število občinstva, tako trgovcev, hišnih posestnikov, gostilničarjev, krojačev in pa zelo veliko število osebnih znancev pokojnika. V velikem številu se je udeležilo pogreba tudi žensko občinstvo iz vseh navedenih poklicev. Pokojnemu in dobremu Jerneju Ložarju so se vsi stanovi potrudili, da mu izkažejo zadnjo čast.

Zastopane so bile tudi številne druge ljubljanske zadruge. Tako je zadrugo čevljarjev zastopal načelnik Perdan z vsemi odbori, zadrugo stavbenikov gg. Bricej, Čurk in Ogrin, zastopane pa so bile tudi Obrtna zveza Novo mesto z gg. Grilem in Polkom na čelu, dalje Obrtno združenje iz Kranja z g. Zupanom in drugimi odborniki, Združenje obrtnikov z g. Rebkom na čelu, okrožni odbor je zastopal g. Hočevar. Zastopani so bili tržiški obrtniki ter obrtniki iz raznih drugih podeželskih krajev. Naše slovenske izseljence, s katerimi je bil pokojnik v stikih, je zastopal ravnatelj g. Fink.

V cerkvi pri Sv. Križu je »Ljubljana« zapela žalostinko »Uslisi naen, na grobu pa »Blagor muc. Toplo je govoril nato kanonik g. Stroj, predsednik Katol. rokodelskega društva. V svojem govoru je naglašal pokojnikovo vlogo za razvoj rokodelstva, njegovo krščansko mišljenje ter njegovo skrb, da se obrtniški napredek dviga v soglasju s katoliškimi načeli. V imenu krojaške zadruge pa je govoril g. Iglje, ki je naglašal njegove zasluge za razvoj krojaške zadruge in za napredek krojaškega stanu.

Blagemu Jerneju Ložarju ohranimo trajen spomin!

Človeška glava visi na vrvi...

Strahotna najdba tik meje — Truplo odpadlo, glava obvisela
Kje so mrtvečevi šilingi?

Maribor, 9. julija.

Iz Fikšincev v občini Pertoča na meji nam poročajo o strašni najdbi, ki razburja sedaj ljudi to in onstran meje. Travniki posestnika Alojza Salomona je čisto na meji, ki ga na nekaterih mestih celo reže. Na travniku rastejo večje skupine jelš, na katerih so ljudje zadnje čase opazili cele jate vran. Niso pa tej nenavadni množini ptic posvečali nobene pozornosti. Sele te dni so odkrili, da so prihajale vrane na ta travnik na strašno mrtvaško gostijo. Ko so namreč pri Salomonu na travniku kosili, je udaril koscem od jelševja strahovit smrad nasproti. Podali so se tja ter našli na najdbi, ki jim je poglajala vso kri k srcu. Na jelševi veji je visela na vrvi človeška glava, ki jo je veter zibal sem in tja. Meso z glave je bilo že skoraj čisto izjedeno od črvov ter izključvano od vran. Pod jelšo pa je ležalo moško truplo brez glave, tudi že čisto razpadlo ter oključvano. Obveščeni so bili o tem takoj grozniki. Ugotovili so, da se je moral neznani človek obesiti nekaj metrov vstran od meje že pred nekaj časom. Ker obesa ni nihče našel, je začelo truplo razpadati, vrane in črvi so napravili svoje delo in slednjič so sklepi vratnih vretenč popustili in trup se je odtrgal od glave, ki je še obvisela ob ostro zadržani vrvi. Truplo je bilo oblečeno v rjav suknjič in telovnik ter hlačevinaste hlače, na nogah

pa je mrtvec imel črne polčevlje. Na tleh je ležal štajerski klobuk z gamosivnim šopom. V žepih niso našli prav ničesar, samo prazno denarnico. Ostanke obešenca so pokopali. Sedaj pa se je oglašil v Pertoči neki Potzinger iz avstrijske Radgone ter povedal, da je bil po opisu oblike sodeč najdeni mrtvec njegov brat, 23 letni Anton Potzinger, ki ga pogrešajo že več časa. Anton Potzinger je služil do maja meseca pri posestniku Wurzingerrju v Tescheni. Takrat je Wurzingerrju zgorel hlev, njegov hlapec Potzinger pa je bil osumljen požiga. Brez odgovora je Potzinger Anton nenadoma izginil in nihče ni vedel, kam se je podal. Vsi so mislili, da je odšel čez mejo v Jugoslavijo, da bi se izognil zasledovanju orožnikov v Avstriji, ki so ga preganjali zaradi navedenega suma. Brat pa je tudi povedal, da je odnesel Anton Potzinger s seboj znatno vsoto denarja — okoli 500 šilingov — ki jih je prejel pred nedavnim časom iz neke dediščine. Tega denarja pa pri najdenem mrtvcu ni bilo. Zaradi tega se je pojavil upravljen sum, da je morda padel Anton Potzinger kot žrtev zločina. Morda so ga klaježi na meji umorili in izropali, truplo pa potem obesili na skritem kraju, da bi tako vzbudili videz samomora. Ker je truplo popolnoma razpadlo, ni bilo mogoče ugotoviti nobenih znakov nasilja in tako bo ostala smrt na obmejni jelši obešenega zagonekta.

Osuševanje Blat na Bledu

Blata imenujejo Blejčani okrog 100 ha veliko ozemlje, ki leži v neposredni bližini Bleda, severno od Blejskega jezera. Blata so močno zamočvirjena, tako da prehajajo mestoma v barje. To veliko ozemlje, ki gospodarsko skoraj ne prinaša nikakršnih koristi, pač pa močno ovira tujski promet in hkrati tudi ni posebno zdravo, je začela banovina osuševati že leta 1934. Na vzhodu meji to ozemlje na cesto Bled—Gmajna, na severovzhodu na pot, ki vodi v Sebenje, proti zahodu na smer Sebenje—Podhom, na jugozahodu na smer Retiško brdo—Sp. Gorje—Poljsica, na jugu pa na cesto Retica—Bled. Glavni potok, ki odvaja vodo iz tega ozemlja, je Retica. Doselej so regulirali že poldrug kilometer njene struge. Prav tako pa so že uredili skoraj 1 km Podhomekega potoka in drugih odvodnih jarkov e pripadajočimi pražgovi in gospodarskimi motovi. Ta dela so stala 250.000 Din, pri čemer sta

prispevali država in banovina 139.000 Din, ostalo pa vodna zadruga na Bledu. Tudi letos so začeli z banovinskim prispevkom 60.000 Din in prispevkom Vodne zadruge nadaljevati regulacijo Podhomekega potoka in drugih odvodnih potokov in jarkov, katerih skupna dolžina bo znašala nad 2 km. Stroški za ta dela so proračunani na približno 150.000 Din. Ostalo bo še za 1 leto dela, nakar bodo vsa Blata osušena. Vsa ta dela so proračunana na 610.000 Din. Že do sedaj izvršene regulacije in osuševalna dela so omogočila Vodni zadrugi gradnjo ceste med Zasipom in Podhomom, ki je važna zlasti zato, ker predstavlja najkrajšo zvezo Bleda z Vintgarjem. Ta cesta bo imela poseben pomen zlasti za tujski promet. Osuševalna dela torej ne bodo samo koristila gospodarskemu dvigu okolice, ampak tudi tujsko-prometnemu razvoju.

pravite? Svoje dni je bila slatina dosti bolj po cenitvego vino, dandanes je narobe, zato si kmet in delavec rajši privoščita čistega vina, če si ga moreta, državni namestene pa sploh suhe sline požira.

Dideldajček pa še opravlja svojo službo, da namreč preganja iz mineralnih vod odvečno ogljikovo kislino. Podviza se jako uspešno tudi n. pr. v zdravilišču Slatina Radenci, kjer dobi vsak gost svoj kozarec s primernim napisom (Za vaše zdravje radenska prirodna mineralna voda) in dideldajčkom. Mlajše generacije menda ne vedo več, kaj je to »dideldajček«. To je orodje, podobno gobji z malim klobučkom na dolgi tanki nogi. Klobuček ima v premeru 2½ cm in je ves prevrten kakor črvena goba, peceči ali noža pa je dolga 10 cm. Ves skupaj je lično izstruženo iz enega kosa lesa in je s kozarcem vred prijeten spominkec na tiho zavetišče vseh bolnih na srcu, živcih, obistih itd. itd. Pa še več: vir mladosti je, toda ne dideldajček, ampak radenska slatina.

O-zdravilnosti Radenskega vrelca s tremi rdečimi srčki, ki se približuje po božji dobroti — malo manjka — čudotvornosti, je pa prepričevalni dokaz dejstvo, da je lani bilo tam toliko gostov, da so spali na hodnikih, po kopalnicah, na podstrešjih, ker so bile vse sobe v zdravilišču in okoli zasidene. Za letošnjo sezono je neumorno agilni lastnik zdravilišča in šef-zdravnik g. dr. Šarič povečal zdraviliški dom za 100 sob, a že sedaj se čuti, da jih bo premalo. Torej če hočete, da se spet vidimo v Radencih, ukrenite takoj potrebno in si pravočasno naročite sobe! Naj srce govori!

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Petek, 10. julija: 12 Valčki in polke (plošče 12.45) Poročila, vreme 13.30, spored, obvestila 13.15 40 min. novodne glasbe. Sodelujejo Radjski orkester in godalni Polka Zupanova in Leopoldina Ruznjakova, gg. Svetozar Banovec in Tone Petrovič 14 Vreme, borza 17 Okrog tenis tekem med Nemčijo in Jugoslavijo iz Zagreba 19 Vreme, poročila, spored, obvestila 19.30 Nac. ura: Pesnik Dusan Srežojčič (Kordić iz Belgreda) 19.30 Vesele pesmi Josephine Baker (plošče) 30.10 Zna-

Dajte hrane svoji koži

in napravite jo čvrsto, svežo in mlado

Odlični profesor medicine

na dunajskem vseučilišču

odkriva novo hranilo za kožo, pridobljeno

iz mladih živali

Poizkusite

ta nov način

da boste mladi in lepi

Evo novega hranila za kožo, pridobljenega iz mladih živali. Globoko prodre v Vašo kožo ter jo hrani baš na mestih, kjer se tvorijo gube, kjer se tkivo začneja omeščavati in veneti, in kjer se najprej pojavljajo ohlapne mišice lica. Tisoče žena so to hranilo že preizkusile s presenetljivimi rezultati. To je edini izdelek te vrste na svetu. Zdaj je v sestavi kreme Tokalon in to baš v odmerjeni količini, da lahko hrani ali redi Vašo kožo. Uporabljajte zvečer rožnato kremo Tokalon, jutraj pa belo kremo Tokalon. S kremo Tokalon uporabljajte vedno puder Tokalon, ki je odporen proti vlagi. Iz kožnih znojnic neprestano puhti vlaga in če puder proti vlagi ni odporen se z vlago zmeša in tvori se trda zrnca, ki se vležejo v znojnice, zaradi česar se znojnice razširijo, zapra-

šijo ter uničujejo polt. Da bi puder preizkusili, dajte ga malo na prst, ki ga pomozite v vodo. Ko prst potegnete iz vode, bo še vedno suh.

Izgledajte vsako jutro mlajši.

Sport

Jugoslavija — ni lahek nasprotnik!

Pod tem naslovom piše Völkischer Beobachter z dne 8. julija o srečanju jugoslovanskih in nemških tenis igralcev, ki se bodo v finalu evropske cone borili te dni v Zagrebu za Davisov cup. V Zagrebu — tako nadaljuje V. B. — bo šele določen zmagovalce evropske cone. Se pred nekaj tedni smo (namreč Nemci) računali, da bo finale v Berlinu, toda Jugoslavlani so vse račune prekri-

žnežgodo von Cramm-a ter prihod ostalih igralcev v Zagreb ter se veselili, da bo Cramm lahko posegel v borbo.

Jugoslovanski igralci: Josip Pallada, Franjo Punčec, Franc Kukuljevič in Mitič, ki bodo imeli na svojih tleh par tisoč navijačev — so nasprotniki, ki jih ni podcenjevati pa tudi ne precenjevati. Pallada in Punčec, ki nastopita v singlu, spadata brez dvoma med najboljšo mednarodno klasico, toda proti zdravemu von Cramm-u, ki je poleg Perry-ja najboljši igralec na svetu, pa nimajo (Jugoslavlani namreč) nobenih izgledov za zmago, četudi se bodo borili na lastnih tleh. Henkel bo morda ta »kratkoz vlek«, pa še to ni gotovo. Paru Cramm—Henkel pa pripisujejo sigurno zmago 5 : 0 nad našim Kukuljevičem—Mitičem.

Nogometni turnir na Hermesu

V soboto in nedeljo se bo odigral na igrišču ZSK Hermes zanimiv nogometni turnir, na katerem sodelujejo: ZSK Hermes, SK Železničar Maribor, SK Železničar Sarajevo in SK Železničar Niš. Zmagovalce na tem turnirju prejme krasen pokal, ki ga je daroval g. minister prometa. Dosedaj je priboril ta pokal dvakrat zaporedoma mariborski Železničar, ki je na ta način zaustavil subotškega ZAKA, ki je tudi dvakrat zaporedoma zmagal v teh turnirjih, ki se vrše vsako leto ob priliki kongresa jugosl. železničarske in brodarjev. Če tudi tokrat zmagajo Mariborčani, prejmejo v trajno last ministrov pokal.

V nedeljo bodo finalni tekmi, razglasitev rezultatov nedeljske dopoldanske moto-dirke, v oddoru med prvo in drugo tekmo pa nastopi lahkoatletična ekipa Hermes. — Nogometni turnir se prične v soboto ob 16 (2 para) in v nedeljo ob 15.

V nedeljo dopoldne pa bodo motociklistične dirke moto-sekcije Hermes, cilj pred Narodnim domom med 11.30 in 12. Tam bo tudi promenade koncert železničarske godbe »Sloga«. Tudi popoldne na igrišču bo koncertirala železničarska godba. Turnir bo zanimiv, cene nizke.

SK Amater (Trbovlje) : SK Slovan (Ljubljana)

V nedeljo, dne 12. t. m. ob četrti na 11 dopoldne se vrši na igrišču SK Slovan v Mostah prva kvalifikacijska tekma za vstop v podzvezno ligo med prvaki Zaslavia SK Amater-jem iz Trbovlj in prvakom ljubljanskega II razreda SK Slovan-om iz Ljubljane. — Predtekmo igrajo ob 9 juniori SK Marša in SK Slovan.

Moto-kvalitetne vožnje

V nedeljo, dne 12. julija, priredi moto-Hermes Ljubljana medklubske propagandne kvalitetne vožnje na progi Ljubljana—Škofja Loka—Žiri—Logatec—Ljubljana. Za poedine kategorije so predpisane povprečne brzine. Start bo ob 7.30 na Celovski cesti pred gostilno Keršič. Radi propagandnega značaja prireditve imajo pravico do udeležbe vsi verificirani in neverificirani člani klubov, ki so članjeni v Zvezi motoklubov kakor tudi nečlanjeni motociklisti. Na prireditvi, ki bo zelo zanimiva, že danes opozarjamo vse športno občinstvo Ljubljane.

Nadaljevanje športne rubrike na strani 5.

Jugoslovanski double — par za Davisov pokal. Kukuljevič (levo) in mladi Mitč.

žali s svojo pariško zmago 3 : 2 nad Francijo, kateri so priključili še zmago nad Avstrijo na Dunaju s 4 : 1. Oni (Jugoslavlani) so si torej priborili pravo, da sodelujejo v finalu. Potem opisuje

ska ura: Solska zobna klinika (za Hočevar—Megličeva) 30.30 Prenos iz Zagreba 22 Čas, vreme, poročila, spori 32.30 Kmečki trio na ploščah 22.50 Angleske plošče.

Drugi programi:

Petek, 10. julija: Belgard 11. 20 Prenos iz Zagreba 22.15 Romunski plesi 22.45 Hindenhthove skladbe — Belgard 11. 20 O pomenu svobode in Zepici (šifri) — Zagreb: 20 Komorni trio 21 Vokalni koncert 21.30 Slagorji in popevke 22.15 Lahiški glasba — Dunaj: 19.30 Adamova komična opera »Ko bi bil kralj« 22.10 Zaslavia koncert 22.45 Dunajske melodije — Budimpešta: 20.30 Vojaška godba 22.30 Komorni koncert 21.10 Glasbena glasba — Trst-Milano: 17.15 Plesna glasba 20.30 Popevke 21.40 Komorni koncert, nato plesna glasba — Rim-Rari: 20.40 Fallova opera »Razuzdanka«, nato plesna glasba — Praga: 20.55 Simfonični koncert 22.15 Plošče — Pariz: 19.30 Koncert poljske glasbe 20.30 Septet 22 Plesna glasba — Königsberg: 20.30 Orkester in solisti — Hamburg: 20.10 Nordijska glasba — Lipsko: 20.10 Mozartova opera »Così fan tutte« — Köln: 20.10 Vojaška godba — Frankfurt: 20.10 Zabavni koncert

Poizvedovanja

Izgublj se je papagaček modre barve. Odda se proti nagradi: Stiličij, Komenskega ulica 5.

Prva sled za roparskim morilcem

Maribor, 9. julija.

Roparski umor v Mejni ulici še danes razburja vse mesto. Mariborski policijski aparat deluje z mrzlično živahnostjo, da bi našli kakšne sledove za zločincem. Zdi se, da je bila ta sled danes popoldne najdena. Policija je ugotovila, da sta dve osebi še pred nedavnim časom skušali Strajnska okrašt. Tatvina pa je bila preprečena zaradi Strajnske pozornosti. Dve osebi sta včeraj nena doma izginili iz Maribora ter ju dosejati še niso mogli izslediti. Verjetno je, da bi vedeli kaj več povedati ravno ti dve osebi o včerajšnjem zločinskem umoru.

Danes popoldne ob 5 je bila na Pobrežju v mrtvašnici obdukcija Strajnskega trupla. Obdukcijo je opravil zdravnik dr. Zorjan ob prisotnosti preiskovalnega sodnika dr. Turata. Po zdravnikovi ugotovitvi je Strajnske dobil več udarcev z nekim lažjim topim predmetom po glavi. Ker se je skušal zavarovati z rokami, ima poškodbe tudi v zapestju in na podlahtnici. Verjetno je, da se je skušal rešiti tudi z begom, ker ima sledove hudih udarcev po hrbtu. S temi udarci ga je napadalec najbrže toliko poškodoval, da Strajnske ni bil več sposoben za beg. Zatem ga je, kakor se zdi, napadalec zgrabil za vrat ter ga držal toliko časa, da je izdihnil. Že mrtvemu je potem brez prave potrebe zadržnil okoli vratu neko tkanino.

Ccem:

Dideldajček

Pod tem naslovom je prinesla Mariborer Zeitung v svoji 135. številki z dne 16. junija t. l. ganljivo-hvaležno posmrtnico dideldajčku iz Rogaske Slatine, ki pa še dandanes živi in kraljuje po naših kopališčih in zdraviliščih, kjer izvirajo mineralne vode, prav tako kakor nekdanj v »dobrih, starih časih«, čeprav ni več narodno namizno orodje niti v privatnih hišah, niti v krčmah, kjer se pije vino s »kakraškol« slatino. Pa zakaj? Kaj-

Damsko in otroško konfekcijo za poletje

cenejše vrste, ima največjo zalogo v Ljubljani trdka

F. I. GORIČAR, Sv. Petra cesta št. 29 n. pr.

damske perilne obleke	otroške obleke vseh velikosti
cefir, krep in delen od Din 65—	navadne perilne od Din 24—
platnene in svilene od „ 110—	iz krepešina, etamina „ 70—
damska športna krila od „ 55—	dirndl za deklice „ 55—
trpežna hlačna krila od „ 120—	štajerske hlačke, fine „ 35—
športne cefir bluze od „ 44—	suknjiči za dečke „ 70—
letne trike bluze od „ 28—	rips obleke za dečke „ 45—
jutranje halje od „ 80—	cvirncajg hlačke „ 20—
dirndl obleke od „ 80—	igralni predpasniki od „ 10—
pisarniške klot halje „ 85—	baržun obleke za dečke „ 70—
kopalne frotir plašče „ 190—	dežne pelerince od „ 65—

Lastni izdelki. Kroji kot izdelava prvovrstna! — Oglejte si blago in cene v naših izlozba!

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1—; žensilovanjski oglei Din 2—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10—. Mali oglas se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka petlinna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Ženitbe

Mlad simpatičen obrtnik s podjetjem, ki nosi mesečno 5000 Din čistega dobička, želi poznanstvo resne gospodine v svrhu ženitve. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Resno« št. 10031. (2)

SOBE

Sobo lepo opremljeno, s kuhinjo, takoj oddam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10.000. (8)

Prodamo

Volna, svila, bombaž stalno v bogati izbiri v vseh vrstah — za strojno pletenje in ročna dela po znižanih cenah pri trdki Karl Prelog, Ljubljana — Židovska ul. in Starti trg.

MLADE PIŠČANCE

70—80 dkg, komad 9 Din, zaboj 26 komadov, razpošilja franco voznina G. Drechsler, Tuzla. (1)

KOLESA

malo rabljena in nova po neverjetno nizkih cenah naproday pri »Promet« (nasproti križanske cerkve).

PREMOG DRVA IN Karbo paketi

pri Iv. Schumi Dolenjska cesta Telefon šte. 2951

Kolesa

ponikljana in pokromana, vseh nemških znamk naproday po neverjetno nizkih cenah. Nova trgovina, Tyrseva 36. (1)

Planinski dom pri Sv. Treh kraljih na Pohorju (1200 m)

moderni dom, 10 sob z verando. — Krasni sprehodi na Veliki vrh (razgledni stolp) ter k Črnemu jezeru. Popolni pension Din 35—. Polovična vožnja Prospekt ima »Putnik«. Informacije S. P. D., Slov. Bistrica

„Slovenčeva“ podružnica Ljubljana, Tyrseva cesta (palača Poštni dom)

Novo mesto

Obiščite

prvo dolensko

obratno gospodarsko umetnostno razstavo v Novem mestu

ki traja še do 12. julija 1936. Razstavo je priredil razstaveni odbor Obrtnega društva in Okrajne obrtne zveze za srez Novo mesto pod pokroviteljstvom bana Dravske banovine g. dr. Marka Natlačenca. — Razstava ima sledeče oddelke: obrt in umetnostna obrt, kmetijstvo, čebelarstvo, vrtnarstvo, zgodovinska in sodobna likovna umetnost.

Obiskovalcem obrtno-gospodarske razstave v poslopju osnovne šole v Novem mestu, se priporočajo naslednje novomeške tvrdke:

BEVC ADOLF, stavbeno in umetno mizarstvo, Novo mesto, Zagrebška cesta št. 11. Razstavljeni predmeti: moderna jedilnica iz korenine kavkaškega oreha in fina kuhinjska kredenca, v sobi št. 67, II. nadstr. Sprejemam vsa v to stroko spadajoča dela po nizkih, solidnih cenah.

FRANC BARBIČ, stavbeno in pohištveno mizarstvo, Drska pri Novem mestu, izdeluje vse od najprostejših do najmodernejših izdelave. — Razstavlja v sobi št. 68, II. nadstropje.

»**KERAMIKA**«, tovarna peči in šamotnih izdelkov d. d. v Novem mestu, izdeluje vseh vrst peči in najmodernejših keramičnih izdelke. Prvzema vsa popravila po najnižjih in solidnih cenah. Odplačevanje na mesečne obroke. — Oglejte si razstavljene predmete na razstavi soba št. 31, pritličje desno.

MIDOFER ALOJZIJ, krojaško podjetje, Trg kralja Petra II., izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela po nizkih cenah. Razstavljene predmete si oglejte v sobi št. 74, II. nadstropje.

GAZVODA JOŽE, splošno mizarstvo, Gotna vas - Novo mesto, izdeluje po naročilu moderne spalnice, jedilnice, kuhinjske opreme, solidno in po nizkih cenah. Oglejte si razstavljeno fino, moderno spalnico in kuhinjsko opremo na razstavi v sobi št. 68, II. nadstropje.

Vso družino lahko dobro in poceni oblečete, ako zaupate delo vseh oblek in plaščev za dame in gospode kakor tudi za Vaše male priznane solidni krojaški delavnici na sv. Florjana trgu št. 9 **PELKO FRANC**, modni atelje za dame in gospode. Razstavljene predmete si oglejte na razstavi v sobi št. 72, II. nadstropje.

SKEDelj VENCEL, splošno kolarstvo, Novo mesto, Ragovska c. 3, izdeluje lično in solidno po zelo zmernih cenah vsa v kolarstvo spadajoča dela, čolne različnih velikosti in oblik, smuči in sanke. Na razstavi si lahko v sobi št. 32, pritličje levo, ogledate vse razstavljene predmete naše delavnice.

ALOJZIJ KOŠIR, Brod 15, Novo mesto, pohištvo, stavbena, mizarska delavnica, izdeluje različno opremo stanovanj: Brezplačni proračuni in načrti vedno na razpolago. Razstavljene predmete se nahajajo v sobi št. 65/II. Oglejte si jih!

PIRNAR JOSIP, tapetnik, Novo mesto, izdeluje najmodernejših couch-zofe, žimnice, otomane, fotelje. Izdelava solidna, cene konkurenčne! — Razstavljene izdelki v sobi št. 66, II. nadstr.

ELEKTROPODJETJE FRANC KOŠIR, Ljubljanska c. 16, izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela najtočneje in najsolidneje. — Zastopstvo in popravila radio-aparatur. Razstavljene predmete v sobi št. 32, pritličje levo.

Tinček in Tonček kot detektiva

101.

Potres.

»To je potres!« je zakričal Tonček in se prekrizal. »Vse tako kaže, da se bomo spet kopali v morskih valovih!« je pristavil Tinček, kakor da se hoče pošaliti. Pa mu ni bilo prav nič do šale in smeha...

Otok se je zibal čedalje hitreje in čedalje močneje. »Vsak čas se bo postavil na glavo!« je spet zakričal Tonček. Nenadoma je k njima planila gorila in ju stisnila pod pazduho kakor dva mlada mucka. V svoji opiji pameti je bila najbrž trdno prepričana, da so v koči še najbolj varni, zato ju je onesla tja.

V koči pa je njo in njena dva varovanca čakalo lepo presenečenje: stoli, lonci, skleda in druge reči so kar frčale po zraku, kakor da imajo nevidne peroti.

»Prišli smo z dežja pod kap!« je vzkliknil Tinček, gorila pa je razkačeno zatulila, kakor da hoče s svojim tuljenjem ustrahovati potres. Potres pa se za njeno tuljenje niti zmenil ni. Zibal je otoček sem in tja kot orehovo lupino.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem globoko pretreseni naznanjamo tužno vest, da nam je kruta roka roparskega morilca iztrgala iz naše srede našega nam najdražjega papana, brata, tasta, staroga očeta in strica, gospoda

Ivana Strajnsaka

finančnega nadpreglednika v pokoju in hišnega posestnika

v 68. letu starosti. Pogreb ljubezni polnega, dobrotljivega in blagega pokojnika bo v petek ob 16 na magdalenskem pokopališču.

Sv. maša zadušnica se bo brala v soboto, dne 11. t. m. ob 6 zjutraj v magdalenski cerkvi. Svetila mu večna luč!

Marija roj. Zemljič, žena, Elza poroč. Ketiš, hčer, Janko Ketiš, zet, Edita, Ivo, vnuka, in ostalo sorodstvo.

L. Ganghofer:

130

Grad Hubertus

Roman

Grof Egge se je bil onesvestil, čim je prejel sveto popotnico. S težavo so ga slekli in spravili v posteljo. V omedlevici je zaspal in začel tiho blesti. To je trajalo vso noč. Proti jutru se je zavedel in si otrl z levico znoj z lica.

»Kdo je pri meni?«

Tasilo ga je prijel za roko. »Jaz, oče, tvoja mala košutica in Gundi Kleesberg.«

»Enega ni; in vem, ne bo ga več. Tas! Zavemi se ti zanj. Toda bojim se, da mu ni več pomoči.« Bolnik je težko vzdihnil. »Ali je to tvoja roka, Tas, ki jo držim?«

»Da, oče.« Tasilov gladi je bil brez zvoka. »In ti košutica? Pridi sem! In mi sezi v roko tudi ti! Tasilo ti bo nadomeščal očeta in Gundi Kleesberg mater — seveda malo zaletelo — brez zamere, vi dobra, stara kodlja. Oba, košutica, bosta skrbela za tvojo srečo —«

»Oče! Oče!« Ihteč je privila Kiti lice očetu k rami.

»Kaj pa počenjaš, mala košutica! Zberi se! Bodi moja hči! Močna! — Gundi! Vzemite otroka! — In ti, Tas, pokliči naše ljudi! In lovci! Mojega pridnega Franceta. Ta je bil krepko na moji strani. Zljaj naj mi vošči tudi lovsko srečo k lovu čez vse gore. Tega ne izpusti, Tas! To je imeniten dečko! Pa tudi drugim bodi dober lovski gospod. Zasluzijo! Le eden ne!« Grofu Eggeju je glas ohripel, in med stisnjenimi ustnicami so se zasvetile solze. »Tas! Svarim te pred njim! Po mrševini smrdi, kakor gnezdo v Prepisni steni in krepke ima kakor moj zadnji orel. Samo malo gibne — še ne opaziš ne — in si že zastrupljen. Zapri ga! V kletko! Ne, Tas, kletko razbij proketo gajbo — smrdi! V nos mi sili, vraga, zaprite okno! Gajba smrdi! Zaprite okno!«

»Saj je vendar zaprto!« je prestrašeno dejala Gundi Kleesberg.

Grof Egge menda ni čul. Govoril je vedno bolj zmehano in s težavo. Uro dolgo je ležal tiho v topi dremavici. Ko se je zdanilo, se je vznemiril in začel šepetati. Lov, vedno lov — in Viljevo ime. Ko so zazvonili jutranji zvonovi v beli dan, se je grof Egge s težavo vzpel pokoncu in segel pod vzglavje. Izvlekel je ključ in ga dal Tasilu v roke. »Vzemi in odkleni omaro. Tvoja roka je varna! Odkleni omaro in prinesi tri rubine! Na levo leže v predalu. Ubogaj! Ali ne čuješ, kaj hočem? Rubine mi prinesi!«

Tasilo mu je izpolnil željo, četudi je videl, da se očetu blede.

Ko je imel grof Egge svetle dragulje pred seboj, jih je začel tipati z drhtečimi prsti in šepetati: »Prav, prav! Vsi. Samo eden manjka. Tega sem dal tebi. Pridi sem, fant, vzemi še tega! Najlepši je. Darujem ti ga. Toda ne glej me tako s svojim belim, voščnim obrazom! Ali se pa ti hoče lova? Vem za kapitalnega jelena. Najboljšega v vsem revirju. Pojdiva! In svojo puško pustim doma. — Poznam se. Tvoj bo! Tvoj! Ali imaš patrone? Dobro! Vse dobro! In obrni modri sukniči — zlati gumbi se svetijo — in vrzi stran to neumno cvetje — zasmrja mi gozd. Tiše! Tiše! Pazi bolj na čevlje —« Poteze na obrazu grofa Eggeja so se zaostrile, nos osilil in spremenil barvo. Gornji del telesa se je zgrbil vase in otrple zenice so stopile izmed vek. »Ali ga vidiš? Tam počival Urno! Že je naju zavohal —« Umirajoči je hropel. »Sem s puško! Saj ti bi ga izgrešil!« Grof Egge je sunkoma krenil z roko, jeknil kakor bi zavriskal in — težko omahnil nazaj na blazine. »Krogla je zadela! Tam leži —« Njegovi udje so se zleknil. Daščica z rubini je zdrknila na tla in iskreči kamni so se raztrkali na vse strani po podu.

V žalosti in grozi je zaslutila Kiti resnobno tega trenutka in zastrmel v brata. Ko ji je razprostrl roko nasproti, je razumela, da je izgubila očeta. Zdaj, v tej nezavestni bolečini prve žalosti, je lažje prenesla, česar ji Tasilo ni smel dalje prikrivati: Da se je ta dan oglasila smrt dvakrat na Hubertovem.

Svetilka, ki je še gorela v sobi, je motno osevala mrljica, ter brata in sestro v njunem žalostnem objemu.

Zunaj se je prebujalo pomladno jutro, čisto, dišeče in svetlo. Zareče se je dvigalo sonce nad gore, da so blesteli vsi vrhovi.

Dan je bil vedno lepši, ko je tenko, odsekano razoznanjal navček čez vse strehe: »Moli-te, moli-te, moli-te...«

Med prvimi, ki je zvedel za grofovo smrt, je bil France. Brez sapa je prišel v grad in presunjen obstal pred svojim tihim gospodom. Ko je čul, kako se ga je grof Egge spominjal še v zadnji uri, mu je oložno veselje poglalo kri v obraz. »Moser, vidiš, saj je bil včasih res muhast in trdoglav, toda srce v prsih, srce je imel dobro. In lovec! Moser, takega lovca ne bo več! Bil je še iz starih, dobrih časov. Dostikrat ni poznal mere — lovška kri je vroča. Toda če je bilo treba, je stal ko drevi! In nobene krivice ni trpel, prav nobene. To sem izkusil jaz sam! Moser, Moser, takega ne bo več kmalu! Jokal bi se, kar jokaj!« France pri teh besedah menda ni vedel, da so mu tekale solze v brado.

Veranda se je začela polniti z ljudmi. Pol vasi je bilo že tu — eni po dolžnosti in iz sočutja, drugi iz radovednosti.

Opoldne se je vrnil voz s postaje. Prišla je grofica Ana ter Ivan Forbeck in profesor Werner. Brez besed je objel Tasilo svojo ljubljeno ženo in Kiti se je ihtec oklenila svojega zaročenca: »Ivan! Biti smeja srečna! Tasilo mu je vse povedal. In oče je prikal in se nasmešnil — govoriti ni mogel več. Rad te je imel, Ivan. Všeč si mu bil. To mi je povedal sam. In da ima še vedno tvoj tolar — kot spomin nate!«

Ko sta stala oba para v mrljiki sobi pred spečim očetom, je zasijalo sonce skozi odprto okno. Zunaj so v pomladnem zelenju dreves čvrčale sinice in škinkavci.

Pod večer so zapeli zvonovi. Na pokopališču so polagali dvoje trupel v en grob, lovca poleg lovkega tatu — Janeza Schipperja poleg Lorenca Brucknerja. Tisti lov pred mnogimi leti, v jutru na dan sv. Janeza, ju je združil za vedno.

Po tihem obredu na pokopališču je bila sedmina v točilnici pri Jezerskem dvoru. Ljudje, ki so

se udeležili pogreba, so pili pozno v noč, toda na svoje stroške. Glasno so se pogovarjali o dogodkih teh zadnjih dni ter se spominjali »grofovskega pogreba« lansko jesen in napeto pričakovali, da se bo ponovil ta sijajni letos. Pa so se zmotili.

Naslednjo noč je zapustil tih sprevod park na Hubertovem in krenil na pot proti postaji. Krsto so odpeljali v Monakovo, da bi jo položili poleg drugih v rodbinsko grobnico grofov Egge-Sennefeldskih.

Nad Hubertovim je zasijal miren dan. Grofica Ana, Kiti in Gundi Kleesberg so odpotovale z Ivanom Forbeckom in profesorjem Wernerjem že zjutraj v Monakovo. Tasilo je ostal še do večera, da bi uredil nujne stvari. Za popoldne je naročil lovce, da bi stopili pri novem gospodu v službo. Z ogorelih, utrjenih obrazov se jim je bralo, da si obetajo od novega gospodarja dobrih časov in precej njihovega upanja se je izpolnilo že to popoldne. Tasilo jim je povišal plačo in da bi jim olajšal trdo delo, je nameraval sprejeti v službo še dva nova lovca.

»Eden bo prišel v prihodnjih dneh iz Monakovega. Odsedel je kazen zaradi lovške tatvine, a vem, da je dober človek in da bo zanesljiv lovec. Pričakujem, da mu ne bo nobeden od nas očital njegove preteklosti. Sprejmite ga med se kot dobrega tovariša, iz strasti je grešil in to je odpustljivo. Milo čuvajte tudi moje revirje. Bodite strogi, toda varujte se prenagljene jeze, ki bi škodovala vam in meni. V svojih revirjih hočem imeti plemenit lov in zeleno tla. In zaradi drugega lovca — Hornegger! Ali mislite, da bi se dalo govoriti s Patscheiderjem? Mož je sposoben in bi ga rad pridobil spet zase.«

»Marija in Jožef, gospod grof!« se je razveselil France. »Samo eno besedico in Miha bo poskočil ko nor. Vem, da se mu toži po domu.«

»Dobro, govorite z njim in ravnajte po svojem preudarku, Hornegger. Pa ne samo v tem. Od danes naprej ste moj logar, vodja mojega lova. Moj oče je želel, da se ohrani lovišče v najlepšem redu. In da se bo ta očetova želja tudi izpolnila, ne poznam boljšega človeka ko vas, ljubi Hornegger. Zaupam vam in za lovce naj velja vaša beseda kakor moja. Na svidenje prihodnje leto!«